

Høringssvar vedrørende bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen

Fra ADHD-foreningen

Overordnet set, finder ADHD-foreningen, at både vejledning og bekendtgørelse har mangel på hensyntagen til elever med særlige behov, herunder ADHD.

Vi har mange børn i de danske skoler som afventer de lange udrednings- og behandlingstider. Der er ingen særlige hensyn hertil i vejledning og bekendtgørelse.

Vi har mange børn i de danske skoler som afventer de lange vente- og behandlingstider hos PPR. Der er ingen særlige hensyn hertil i vejledning og bekendtgørelse.

Vi finder at der overordnet mangler en retning for hvad skoleleder skal bringe i anvendelse for elever med særlige behov og herunder funktionsnedsættelser. Denne paragraf ser vi gerne indsat.

Vi har dog oplevet at den måde tingene er blevet præsenteret mediemæssigt, har haft en markant negativ indvirkning på vores målgruppe; børn med ADHD og deres forældre. Vi er derfor nødsaget til at reagere i dette høringssvar på den samlede ordensbekendtgørelse, da den grundet den store opmærksomhed pressemæssigt har fået et nyt liv. Vi er bekymret for om det fokus der er på bekendtgørelsen i forbindelse med ændringer, skaber en fornyet opmærksomhed og, at vi vil se meranvendelse af denne.

Der er meget af det der allerede er i den gældende ordensbekendtgørelse, som i dag ikke træder i anvendelse, f.eks.. §1. Vi har ikke set dette finde sted. Vi belyser dette mere i vores kommentarer nedenfor.

Vi finder at en for stor del af indholdet i bekendtgørelsen efterlader plads til for stor og fri fortolkning og overlader skolerne til en for bred og individuel fortolkning og derved uens praksis – ja selv på den samme skole. F.eks.. §2; hvordan tolker man "i øvrigt almindelige normer for god opførelse".

BEKENDTGØRELSE

Skolens ordensregler og værdiregelsæt

§1; Vi har ikke set dette finde sted. Vi belyser dette mere i vores høringssvar her.

§2; anbefales yderligere fortolkning/præcisering af "i øvrigt almindelige normer for god opførelse" og hvorledes skal en sådan samtale finde sted. Hvor er der anbefaling til en pædagogisk og ledelsesmæssig praksis.

§3; Hvordan tolker man "i øvrigt almindelige normer for god opførelse" og har derved grundlag for at iværksætte foranstaltninger.

§4; Vi oplever ikke at den samlede vurdering er anvendt i praksis i dag og skolens vurdering er beslutningsafgørende. Vi ønsker at i tydeliggør en forpligtigende anvendelse af denne og at barnet og familiens perspektiv tages i betragtning. Vi oplever, at forældres perspektiver og beskrivelser ikke i praksis tillægges tilstrækkelig værdi i den samlede vurdering.

Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af "skal stå i rimeligt forhold til elevens forseelse"?

Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af hvorledes følgende skal udfoldes i praksis " herunder hensynet til elever, der er negativt påvirket af forseelsen".

§5; Dette sker i praksis i stor grad i dag uden accept fra forældre og uden en egentligt aftalt hjemsendelse har fundet sted. Dette er noget vi har i rådgivningen i foreningen på daglig basis. Vi mener, at I skal sikre, at dette anvendes korrekt og ikke at denne ændring medfører at dette blot bliver en forstærkelse af den praksis, der er virkelighed i dag. Her opleves allerede i praksis i dag, at skolerne ikke er gode til at overholde vejledningspligten, jf. Forvaltningslovens §7.

§6; De oplyste sanktioner? Vi finder det dybt bekymrende at de oplyste foranstaltninger kan tages i anvendelse hvis "*almindelige normer for god opførelse*" ikke finder sted. Der er tale om mulighed for hårde straffe, i form af udskamning og udelukkelse fra fællesskabet. I en for lærerne presset hverdag, er det vores oplevelse, at der ikke sjældent er tid og overskud til at være nysgerrig på det den bagvedliggende årsag til adfærden. Vores bekymring er, at børn der i forvejen har det svært får det endnu sværere.

§7; Med de knappe midler der er tilgængelige på skolerne, oplever vi desværre at elever er uden opsyn, og ofte efter at en netop svær situation har fundet sted. Vi ser ofte at forældre først bliver oplyst herom efterfølgende, hvordan tænkes det muligt i praksis at en eftersidning bliver gennemført med opsyn og forudgående aftale med forældrene? Hvordan tænkes det sandsynligt, at en elev der tydeligt har kommunikeret med adfærd, at noget har været rigtig svært, kan hjælpes med en eftersidning? Er det overvejet, at mange landdistrikter ikke ville kunne anvende eftersidning, grundet de begrænsede transportmuligheder. Vi kan være bekymrede for, at der stilles krav til forældrene om at de afhenter deres børn, uden der egentlig er lovhjemmel til dette. Denne bekymring opstår da vi allerede på nuværende tidspunkt ikke oplever at skolerne overholder deres vejledningsforpligtigelse og ikke er bevidste om lovgivningens detaljer.

§9; Vi ser denne anvendt i praksis i dag og at eleven blot er sat alene i et tilstødende lokale. Vi kan derfor være bekymrede for, at en elev med selvskadende adfærd, sættes alene i et lokale uden nødvendigt opsyn. Med et ikke indgående kendskab til hvad

der ligger bag selvskadende adfærd, kan adfærden misforstås, som 'en elev der bare ønsker opmærksomhed' og det kan derfor være nærliggende at tro, at adfærden blot skal ignoreres.

Teksten i §9 indikerer, at straf virker og at udelukkelse gavner en bedre "adfærd".

Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af "at eleven øver vold mod sig selv eller andre eller ødelægger eller beskadiger ting". Vi har svært ved at se hvordan skolerne i praksis skal leve op til, at forældrene orienteres *forud* for en *omgående* udelukkelse.

§9, stk. 2; Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af "at der må anvendes magt ved ødelæggelse af beskadigelse af ting.

§10; Gør igen opmærksom på ressourcer til nødvendigt tilsyn, anbefaler en præcisering af fortolkningen *for*nødent.

§13, stk. 2, Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af "særlige grove tilfælde". Vi finder det positivt, at beslutningen her træffes i samråd med elev og forældre. Her skal der være fokus på beslutning ved uenighed.

Stk. 3; er udtryk for et for os ganske kedeligt forældresyn særligt i tilfælde hvor denne paragraf er bragt i anvendelse. Hvorledes forholder vi os i situationer hvor f.eks. ufrivilligt skolefravær begynder at finde sted eller hvor eleven ikke passer ind i skolens fællesskab. Så tvinger vi eleven til at forblive på skolen i et år. Vi gør opmærksom på, at vi i forvejen ser at skolerne har svært ved at overholde deres forpligtigelse til sygeundervisning i sager hvor der er ufrivilligt skolefravær, som følge af mistrivsel og overbelastningssymptomer pga. særlige behov, som ikke er imødekommet som f.eks. ADHD (herunder endnu ikke diagnosticeret ADHD).

§14; Vi er nysgerrige på hvad betyder samrådet i praksis, herunder en bekymring for om forældre og barns perspektiver inddrages tilstrækkeligt og tillægges tilstrækkelig værdi i beslutningen. Anbefales yderligere fortolkning/præcisering

§16; Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af tilbageholdelse skal stå i rimelige forhold til elevens *for*seelse". Vi finder det positivt, at tilbageholdelsen er praktisk og pædagogisk begrundet og at disse grunde er tungtvejende, men hvornår er de det og hvordan vil man sikre dette?

§17; vi ønsker at det gøres tydeligere, at nedværdigende behandling ikke må finde sted. Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af "nedværdigende behandling", herunder om skæld ud er en del af denne.

§18; kan man få hjælp i stedet for straf"

Anbefales yderligere fortolkning/præcisering så vi sikrer at dem der skal fortolke om det kan "skyldes sociale eller emotionelle omstændigheder" har den faglige relevante viden til at træffe denne beslutning. U hensigtsmæssig opførelse kan opstå som resultat af mange forskellige ting i skolens dagligdag.

Ligeledes kommer den gældende ventetid på en PPR-indsats ind her og gør at dette ikke anvendes i praksis – og at indsatsen indsættes med en forsinket virkning. Derfor kan der oftere komme "uhensigtsmæssig opførsel" i en periode hvor ingen pædagogisk indsats finder sted men hjemsendelser og udelukkelser finder sted, altså de øvrige sanktionsmuligheder bringes i spil.

Vi ønsker en tilføjelse til §18; en tydeliggørelse af, at der er mulighed for at iværksætte ekstra støtte i klassen i form af supplerende undervisning eller anden faglig støtte jf. Folkeskolelovens §3a og §5, stk. 5. Så der kan handles i ventetiden i forhold til PPR - indsats.

Vi anbefaler at følgende indskrives: folkeskolelovens § 3a og §5, stk. 5. skal altid bringes i anvendelse eller vurderes inden sanktioner tages i anvendelse.

VEJLEDNING TIL BEKENDTGØRELSE OM FREMME AF GOD ORDEN I FOLKESKOLEN

Indledning

Vi bemærker, at ordet lærer er udbyttet med undervisende personale, i en tid hvor vi finder, at en for stor del af det undervisende personale er uden relevant faglig baggrund. Det opleves som en nedgradering af, hvem der kan undervise vores børn. Vi ønsker en uddybende forklaring på ændringen.

Hvem har ansvar for at ordensregler, omgangstone og samværsformer er formidlet til nye lærere, pædagoger og vikarer? Vi ser ikke at dette finder sted i praksis.

Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af hvornår man er i mål med at inddrage hvert enkelt medlem og familie som værdifulde medlemmer af fællesskabet. Også ved anvendelse af sanktioner.

Her 13 år efter inklusionsloven har vi ikke enstemmigt defineret et godt og inkluderende undervisningsmiljø. Anbefales yderligere fortolkning/præcisering heraf for at vejledningen kan bringes i anvendelse i praksis.

Vi er bekymret for, at sanktioner bringes i anvendelse før andre muligheder i en skoledag med få ressourcer og et til tider for snævert børnesyn.

Vi oplever ikke at der er stor nok viden om lovgivningen ude i praksis. Det kan være problematisk for skolerne at overholde vejledningsforpligtigelsen jf. Forvaltningslovens §7, hvis ikke skolerne har et indgående kendskab til den lovgivning de er underlagt. Vi oplever at skolerne ikke er klædt godt nok på til at anvende lovens detaljer i praksis, og at lovgivningen kun behandles i 'overskrifter' (f.eks. Vi har ret til at udelukke en elev fra resten af skoledagen, men får ikke den del med, at det skal ske under fornødent opsyn, og at forældre skal være meddelt forud for beslutningen)

Vi oplever i praksis at der kun anvendes den del af lovgivningen, som der er praktisk mulig ud fra de ressourcer der er til rådighed. Vi ønsker generelt et skærpet fokus på at skolerne er underlagt de forvaltningsretlige regler, da vi oplever dette som en generel problematik.

Vi støtter op om, at der understreges at sanktionerne kommer i forlængelse af det pædagogiske arbejde. Vi er optaget af hvordan dette gøres i praksis og hvordan dette vurderes i en given situation. Vi anbefaler et skærpet fokus for muligheden for at anvende Folkeskolelovens § 3a og §5 stk. 5. Vi oplever i praksis, at disse muligheder sjældent tages i anvendelse. Vi oplever ligeledes at der ikke træffes og sendes en skriftlig afgørelse, når muligheden afvises.

I forhold til skolelederens beslutningskompetence ønsker vi et skærpet fokus på overholdelse af forvaltningsloven.

Skolens ordensregler og værdiregelsæt

4. Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af " hvad er god adfærd, godt undervisningsmiljø og god trivsel".

Vi har svært ved at se, at ændringen i vejledningen om antimobbestrategi i praksis vil medføre ændringer og skabe positive og nødvendige ændringer. Det er positivt, at skoleleder ikke må vente på at færdiggørelse af handlingsplan for iværksættelse af nødvendige foranstaltninger og vi er optaget af hvordan de opstillede forslag af foranstaltninger sikres anvendelse. Vi ser det i praksis allerede i dag, selvom de opstillede forslag alle er kendte indsatser og blev anbefalet i en årrække. Hvor er det nye, der kan ændre den svære dagligdag for elever og voksne på og omkring skolerne.

Vi er optaget af at handlingsplanen bliver et vigtigt dokument til sikring af handling og at der er nok ressourcer til at sikre iværksættelse, så der bliver mere fokus på ægte handling frem for fokus på plan. Vi ser rigtig mange gode intentioner og planer, men mangler reel udførsel af handlinger der afhjælper problemstillinger, ofte fordi der mangler ressourcer, ressourcer i form af både tid og kompetencer.

Dialog med elever, som bryder skolens ordensregler

5. Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af "almindelige normer for god opførelse".

6. Hvad hvis der er mere på spil for det enkelte barn end forståelse af regelsæt og ordensregler? Et barn med funktionsnedsættelse, som f.eks. ADHD, kan måske uden problemer forstå et regelsæt, men kan have svært ved at leve op til det, særligt hvis barnet ikke hjælpes og støttes tilstrækkeligt, hvilket vi desværre ofte oplever.

Hvornår kan foranstaltninger anvendes

8. Her bør indføres at det pålægger skoleleder at sikre at der er ressourcer nok – både i tid, tilgængelighed og faglighed.

Vi finder det problematisk at vejledningen bringer "adfærdsændringer" ind. Vi finder det problematisk at vejledningen skriver "at eleven lærer af sine konsekvensen". F.eks.. er det en relativ stor opgave i forhold til et barn med ADHD at opbygge kompetencer i forhold til konflikthåndtering eller selvregulering. Dette kræver ressourcer og tid og forståelse og opstår ikke automatisk efter anvendelse af en sanktionsmulighed.

Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af "grænseoverskridende adfærd og grov karakter".

Iværksættelser af foranstaltninger

13. Dette er svært i praksis når meget i vejledninger og bekendtgørelse efterlod rum til bred fortolkning.

En mindre indgribende indsats er at indsætte en ekstra lærer ind i forhold og lave eftersidninger eller "sætte uden for døren". Det er dog betydeligt mere ressourcekrævende.

Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af "en alvorlig samtale".

Anbefales yderligere fortolkning/præcisering af "elevens alder" og at der dertil skal laves en vurdering i forhold til elevens modning og udvikling, børn udvikles forskelligt og børn med funktionsnedsættelser som f.eks. ADHD modnes oftest senere end deres jævnaldrende, hvilket betyder at de uden fagfolks viden herom kan udsættes for unødigt stress og overbelastning, der kan forværre den adfærd, som ordensbekendtgørelsen netop ønsker at ændre på.

Hvis man skal kunne lave en fortolkning af "med vilje eller uagtsomt" kræver det viden og forståelse. Vi ved at blot 1,2% af lærerne i skolen har fået kompetenceløftet i forhold til inklusionsloven, så vi finder ikke de er uddannet til at varetage det der skal til i praksis.

14. Kan en skoleleder vurdere om en familie kan følge op på foranstaltningen i hjemmet og i så fald ud fra hvilken faglighed? Det bør præciseres, at i et sådan tilfælde, så må der max gå 8 dage før, at opfølgning er istandsat. Vi oplever mange situationer hvor forældre oplever sig ikke hørte og fordi de ikke har samme synspunkt, bliver vurderet ikke samarbejdsvillige eller capable.

15. Her mangler klar hensyntagen til, at elever kan have vanskeligheder og hvad dette indebærer. Igen ingen hensyntagen til særlige behov, tværtimod finder man at vanskeligheder kan forårsage sanktioner. Vi er bekymrede for at sanktionerne kommer til at forstærke den adfærd, som man med ordensbekendtgørelsen ønsker at ændre på.

16. anbefaler præcisering af definitionen på et godt undervisningsmiljø. Vi oplever at der er et stort udviklingspotentiale til at indrette undervisningsmiljøet, så det i højere

grad imødekommer flere forskellige behov. Vi ved at børn med ADHD trives bedre, når rammerne (herunder undervisningsmiljøet) er tilpasset, det minimerer risikoen for stress og overbelastning som kan vise sig med den adfærd, som man med ordensbekendtgørelsen vil undgå. Vi anbefaler derfor at der forud for anvendelse af sanktioner, sikres at undervisningsmiljøet og rammerne er optimale.

17. Hvilken faglig viden danner grundlag for, at en hurtig indsats med hjemsendelse kan forbedre elevens opførsel? Vi er bekymrede for at forældre ikke bliver tilstrækkelig vejledt om, at de ikke er forpligtede til at sige ja til hjemsendelse, da vi ved at skolens leders alternativer pga. manglende ressourcer vil være begrænsede. Vi anbefaler igen en præcisering af almindelige normer for god opførsel.

Vi stiller os undrende overfor følgende:

"Det kan også være en elev, som bliver så vred eller ked af det, at vedkommende ikke selv får udbytte af undervisningen. I sidstnævnte tilfælde vil der ikke være tale om en sanktion overfor eleven"

Betyder det, at der er en sanktion overfor vrede, men ikke hvis man er ked af det? Hvem kan vurdere hvilken følelse der gør sig gældende?

19. Vi er i tvivl om hvordan en sådan overførsel vil ske og fungere hensigtsmæssigt i praksis.

20. Vi finder det positivt, at der følges op, men anbefaler præcisering af hvordan. Ligeledes finder vi det positivt at det bør overvejes om der er behov for socialpædagogiske indsatser. Vi kan være bekymrede for om det bliver barnets behov eller skolens ressourcer der bliver afgørende for denne vurdering. Vi ser allerede i dag mange eksempler på, at støttetimer med videre sjældent iværksættes og når det sker, iværksættes det med udgangspunkt i hvad der er ressourcer til, frem for på baggrund af elevens behov.

21.-23. Vi finder det positivt, at der gøres opmærksom på at forvaltningsloven er gældende for skolerne. Vi oplever at skolerne ikke lever op til de forvaltningsretlige regler og de sagsskridt der er forbundet med at træffe en ordentlig lovmedholdelig afgørelse. Vi ser særligt problemer med notatpligt, medvirken og inddragelse, herunder at elevens og forældres perspektiv ikke inddrages og tillægges værdi i den samlede vurdering, som bør ligge til grund for afgørelsen. Generelt oplever vi dårlig systematik i sagsbehandlingen på skoleområdet, som unægteligt går ud over børn og forældres retssikkerhed. Vi kan ikke se at afgørelser efter ordensbekendtgørelsen kan indbringes for anden klageinstans, hvilket bestemt ikke styrker børn og forældres retssikkerhed.

24. Vi finder det positivt og nødvendigt at en elev der er udsat for sanktion, selvfølgelig er under opsyn. Vi finder det problematisk, at der ikke er en nærmere definition af 'nødvendigt opsyn'. Vi er bekymrede for at en elev lades alene i et lokale, og opsynet består af en besked til eleven om at en voksen 'kigger forbi' eller at eleven selv skal finde en voksen et sted på skolen ved behov. Vi finder det positivt at det tydeligt fremgår, at forældre ikke kan pålægges at sørge for opsynet, men er bekymrede for, at det er det der kommer til at ske i praksis, fordi der ikke er ressourcer til alternativet (at skolen sørger for opsynet). Vi ser allerede eksempler på i dag, at forældre bliver bedt om at hente deres børn og forældrene bliver ikke vejledt om at de ikke kan pålægges opgaven.

26.-28. Vi stiller os undrende overfor at eftersidning i 2024, skal kunne anvendes som en sanktion der forventes at have effekt på en elevs adfærd. Desuden kan vi være bekymrede for om skolens leder har kompetencer, tid og ressourcer til at se bag om adfærden og vurdere hvornår der er tale om en pædagogisk meningsfuld aktivitet. Vi anbefaler at eftersidning fortsat er en afgørelse i forvaltningslovens forstand og at de forvaltningsretlige regler følges.

29. Vi mener at overførsel til anden undervisning kun tages i anvendelse når det er meningsfuldt for eleven, altså at det iværksættes som en hjælp og ikke en straf. Vi anbefaler at overførsel til anden undervisning bliver en afgørelse i forvaltningslovens forstand og at de forvaltningsretlige regler følges.

30.-33. Vi kan være bekymrede for at der er kompetencer og ressourcer til at håndtere en sådan situation. Vi er bekymrede for dette, fordi vi i praksis ser at personaleressourcer er begrænsede. Vi stiller os undrende overfor hvordan man lavpraktisk vil sikre at forældrene får besked inden udelukkelsen finder sted. Vi finder det positivt at skolen skal være særlig opmærksom på om adfærden kan skyldes akutte forhold, som f.eks. mobning eller lignende, forældres misbrug er også nævnt. Vi opfordrer til, at der også overvejes om der bag adfærden kan være en belastning i form af en funktionsnedsættelse som f.eks. ADHD, som er uopdaget eller kendt, men ikke afhjulpet med tilstrækkelig støtte.

Vi stiller os undrende overfor at en indgribende foranstaltning som udelukkelse ikke er en afgørelse i forvaltningslovens forstand og anbefaler dette, samt at de forvaltningsretlige regler følges.

34.-38. Det fremgår at der bør overvejes behov for andre indsatser ved gentagne udelukkelser. Vi håber at der i den overvejelse vil indgå en overvejelse om der kan være en funktionsnedsættelse som ADHD, der enten ikke er opdaget, eller kendt men ikke afhjulpet med tilstrækkelig støtte.

Vi stiller os undrende overfor hvilken faglig begrundelse, eller forskning der understøtter i hvilke tilfælde en udelukkelse forventes at motivere eleven til bedre opførsel? Vi finder det positivt at udelukkelse er betinget af at eleven er under fornødent tilsyn. Vi er bekymrede for hvordan 'fornødent tilsyn' vil blive tolket.

39.-43. Vi finder det positivt at bestemmelsen anvendes i situationer, hvor det vurderes at være til elevens bedste. Anbefaler at beslutningen tages ud fra en samlet vurdering, hvor eleven og dennes forældre inddrages. Vi er bekymrede for hvilke konsekvenser beslutningen kan have for et barn og dennes familie hvis beslutningen træffes uden enighed.

44.-47. Vi finder det positivt at en elev kan flyttes, når eleven og forældrene kan tilslutte sig flytningen. Vi finder det derimod dybt problematisk at det er muligt at tvangsflytte en elev mod sin egen og forældres vilje, vi ser det som en "papirløsning", da vi forudser at det barn som det handler om med stor sandsynlighed, ikke vil komme i skole, hvilket vil genere endnu flere problemstillinger for barnet, familien og samfundet.

48.-50 Hvordan sikres det at muligheder for støtte går forud for udskrivning. Vi anbefaler at der også her indskrives at der bør tages stilling til at gøre brug af støttemuligheder efter folkeskolens §3a og §5 stk. 5 forud for en afgørelse om udskrivning.

52.-54. Vi anbefaler at der ud over elevens alder og tidligere brud på ordensregler også vurderes efter elevens modenhed og evt. funktionsnedsættelse som f.eks. ADHD. Vi anbefaler at nr. 54 ændres til 'forældre SKAL orienteres'. Vi anbefaler at der forud for sanktionens anvendelse søges i dialog med eleven at finde årsagen til, at en elevs brug af telefon har forstyrret undervisningen.

55.-57 I forbindelse med reglerne om magtanvendelse anbefaler vi at alt undervisende personale er uddannet til at konfliktløse hensigtsmæssigt og minimere magtanvendelse. Det fremgår under 56. At der kan anvendes magt ved ødelæggelse eller beskadigelse af ting, vi anbefaler at dette defineres nærmere, da mindre tingskade må være at foretrække frem for magtanvendelse.

58.-59. Vi finder det positivt at der overvejes muligheder for støtte og at elever med sociale eller følelsesmæssige vanskeligheder normalt ikke vil have gavn af bekendtgørelsens foranstaltninger.

Vi gør opmærksom på at børn med funktionsnedsættelser ikke er nævnt. Børn med ADHD irrettesættes 10 gange så hyppigt som andre børn, hvis de også skal straffes efter bekendtgørelsen og vente i 5-7 år på at få en henvisning til udredning, inden nogen forstår at de har behov for hjælp, støtte og forståelse, når deres skoletid at gå. Måske derfor kun 37 % af dem opnår en 9. klasses afgangseksamen.

Vi finder det positivt at PPR inddrages, vi ved dog i praksis at der nogle gange er års ventetid på at inddrage PPR med henblik på vurdering af et evt. behov for specialpædagogisk bistand. Vi vil igen gerne henlede opmærksomheden på, at der kan iværksættes støtte i op til 9 timer/12 lektioner om ugen efter folkeskolelovens §3a

og §5 stk. 5. I praksis sker det sjældent og begrundelsen er manglende ressourcer. Vi anbefaler derfor at der indføres et krav om konkret stillingtagen til anvendelse af disse muligheder INDEN der kan tages stilling til sanktionsmulighederne i ordensbekendtgørelsen. (Vi gør opmærksom på, at der flere gange er henvist til serviceloven - bør rettes til Barnets lov.)

60.-63. Vi finder det positivt at der gøres opmærksom på muligheden for akut iværksættelse af specialpædagogisk bistand, dette er som det fremgår allerede i dag en mulighed jf. Specialundervisningsbekendtgørelsens § 5. Vi oplever i praksis at der kun i et meget begrænset omfang anvendes den del af lovgivningen, hvor ekstra ressourcer er påkrævet, herunder både ovennævnte §5, men også mulighed for supplerende undervisning og anden faglig støtte jf. Folkeskolelovens § 3a og §5 stk. 5. Vi anbefaler at man i rækkefølgen først og fremmest ser børnenes adfærd som et sprog for, at der er brug for hjælp eller støtte og derfor først overvejer alle tænkelige muligheder at støtte på- også de foranstaltninger hvor ekstra ressourcer er påkrævet, INDEN der tages stilling til om ordensbekendtgørelsens sanktioner.

64. Vi finder det positivt at skole, elever og forældre samarbejder om at leve op til folkeskolens formål. Vi er enige i, at forældre har et medansvar, men vi oplever desværre at mange forældre til børn med ADHD tager hele ansvaret. Vi har eksempler på at forældre må tage med deres børn i skole for at agere ekstra støtte, fordi der er manglende ressourcer. Vi har eksempler på at forældre bliver pålagt at hente deres børn tidligere fordi de ikke kan holde til at være i skole hele dage uden støtte, som der ikke er ressourcer til. Vi har eksempler på forældre der på daglig basis mistænkeliggøres og beskyldes for ikke at stille krav nok til deres børn, forældre der kender deres børn og ved at de ikke kan stille samme krav til deres barn med ADHD, som oftest på flere punkter er forsinket i deres udvikling.

Vi anbefaler derfor at sætningen: *"En elevs forældre har dermed et medansvar for, at eleven rustes til at indgå i et fællesskab, hvor der er regler man skal følge."* Erstattes med: *"En elevs forældre har et medansvar for at eleven støttes i at indgå i fællesskabet, hvor der er regler der skal følges, skolen bør have en særlig opmærksomhed på at børn udvikler sig forskelligt og lytte til forældrene."*

Vi gør opmærksom på at forældre til børn med funktionsnedsættelser som f.eks. ADHD har en helt særlig forældreopgave, som er særdeles krævende. Hvis barnets ikke støttes tilstrækkeligt i skolen, hvilket vi desværre oplever mange eksempler på, kan barnet f.eks. blive udadreagerende. Vi oplever desværre stadig at det i nogle situationer bliver tolket som at barnet er dårligt opdraget. Med den tolkning er der risiko for, at en familie som i forvejen løser en specialiseret forældreopgave, samtidig med at barnet ingen støtte får i skolen og derfor selv må gå med i undervisningen, eller hente barnet tidligere, oveni skal være i risiko for at blive sanktioneret med et forældreopdrag, fordi det bliver tolket som dårlig opdragelse, eller dårligt samarbejde. Vi finder det dybt problematisk og anbefaler at der indskrives et krav om, at være

særligt opmærksomme på om der kan være tale om en uopdaget eller ikke tilstrækkelig støttet funktionsnedsættelse. Vi anbefaler desuden, at forældres perspektiver tillægges væsentlig værdi, da det er forældre der kender deres børn bedst.

65.-67. Vi anbefaler at der generelt kigges på undervisningsmiljøet med henblik på optimering jf. VIVES seneste undersøgelse. Derudover finder vi det problematisk at det er beskrevet at det er undgåeligt at elever oplever ubehagelige eller u hensigtsmæssige hændelser i deres skoletid. Desværre er det nok rigtigt, men vi foreslår at der opprioriteres med flere gode stabile veluddannede voksne i skolen med de rette kompetencer. Beskrivelsen i afsnittet omkring hjælp og håndtering vil forudsætte at der er tid, ressourcer og kompetencer til at lytte og skabe tryghed, hvis dette ikke er til stede, vil det alene forblive på 'papiret' og ikke ske i praksis. Vedr. Handlingsplan ift. Mobning, er vi bekymrede for om der vil blive fokuseret mere på kravet om udarbejdelse af planen indenfor 10 dage, end den i praksis vil føre til egentlig handling. Vi finder det positivt at der er klagemulighed. Vi finder at de øvrige klagemuligheder er særdeles begrænsede, og er generelt set stærkt bekymrede for den manglende overholdelse af de forvaltningsretlige regler.

Med venlig hilsen
ADHD-foreningen
www.adhd.dk

Majbritt Svinth, Socialrådgiver

Camilla Louise Lydixen, direktør

01.11.2024
J.nr. 3.2.3/ALN

En revideret ordensbekendtgørelse skal hvile på et tidssvarende børnesyn

Børnerådets bemærkninger til udkast til bekendtgørelse og tilhørende vejledning om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen)

Med de foreslåede ændringer og præciseringer i bekendtgørelse og tilhørende vejledning om fremme af god orden i folkeskolen gøres det bl.a. mere fleksibelt at udelukke elever fra undervisningen og enklere at overflytte elever til en anden skole i kommunen. Det er dybt problematisk, og vi risikerer at svigte både klassefællesskaber og de elever, der har allermest brug for hjælp, herunder pædagogisk støtte til at kunne indgå og bidrage i fællesskabet på gode måder samt at bryde med det almindelige proportionalitetsprincip.

I Børnerådet havde vi håbet, at man i forbindelse en revidering af ordensbekendtgørelsen havde benyttet lejligheden til at skrive et tidssvarende og rettighedsbaseret børnesyn frem, så den i langt højere grad afspejlede folkeskolens formål og forskningsbaseret viden om børns adfærd og blev et reelt hjælpeværktøj for de fagprofessionelle, der skal støtte elever i at følge fælles værdi- og ordensregler og korrigere dynamikker og adfærd, når der er brug for det.

Derfor er vi ekstremt ærgerlige over at se, at man ikke blot har forsømt muligheden for at rette op på det bedagede børnesyn, som ordensbekendtgørelsen hviler på, men at udkast til ændringer i bekendtgørelse og vejledning tilmed også er præget af en politisk tilskyndelse til at bruge de eksklusionsforanstaltninger ordensbekendtgørelsen rummer.

Børnerådets budskaber er derfor:

1. Skriv et tidssvarende børnesyn frem i ordensbekendtgørelsen
2. Indfør en forpligtigelse til at undersøge årsager bag uhensigtsmæssig adfærd
3. Forbyd at eksklusionsforanstaltninger iværksættes med henblik på at straffe en elev
4. Skab gode betingelser for et godt skole-hjem-samarbejde
5. Forpligt skoler på at arbejde med konfliktløsning i fællesskabet
6. Udnyt de pædagogiske ressourcer - skolefritidsordningen er mere end ekstra lokaler og tilsyn

Skriv et tidssvarende børnesyn frem i ordensbekendtgørelsen

Ordensbekendtgørelsen bygger på, at børn kan sanktioneres til at ændre adfærd. Det er en grundlæggende forældet tilgang til børn og er i direkte modstrid med det børnesyn, vi kender fra forskning, og som vi anerkender i fx folkeskolens formålsparagraf og undervisningsmiljøloven.

Al lovgivning på folkeskoleområdet bør selvfølgelig hvile på et børnesyn, der i overensstemmelse med forskning og børns rettigheder varetager barnets bedste.

At det ikke er tilfældet med den nuværende ordensbekendtgørelse er blevet særligt tydeligt i udkastet til vejledningen, hvor sammenhængen imellem undervisningsmiljøloven og ordensbekendtgørelsen er forsøgt skrevet frem. Skolernes fastsættelse af ordensregler og værdiregelsæt skal bl.a. bidrage til efterlevelsen af elevernes ret til et godt undervisningsmiljø, som foreskrevet i undervisningsmiljøloven. Derfor er det åbenlyst positivt, at koblingen imellem de to regelsæt tydeliggøres, fordi de er tæt forbundne.

Det er dog også Børnerådets opfattelse, at koblingen med al tydelighed illustrerer, hvor forskellige børnesyn de to regelsæt bygger på. Dette til trods for at mange skoleledere i praksis vil kunne være i tvivl om, hvorvidt en given adfærd bør håndteres som *"problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning eller lignende"*, jf. undervisningsmiljøloven eller som en *"overtrædelse af skolens ordensregler og værdiregelsæt"*, jf. ordensbekendtgørelsen. De foranstaltninger, der anvises iværksat i hhv. undervisningsmiljøloven og ordensbekendtgørelsen, er imidlertid vidt forskellige og afspejler hvert deres børnesyn.

Som det fremgår af udkastet til vejledningen kan foranstaltninger i medfør af undervisningsmiljøloven bl.a. være indførelse af ekstra tilsyn i skolegården, synlig ledelse med fokus på relationskompetence og inkluderende fællesskaber, indsættelse af ekstra lærer/pædagog i udvalgte timer eller at lade klasserne udarbejde egne klasseprincipper for trivsel/at være en god kammerat/adfærd på de sociale medier eller det, eleverne selv finder aktuelt. Omvendt er foranstaltningerne i medfør af ordensbekendtgørelsen alene iværksættelse af eftersidning, udelukkelse, hjemsendelse eller bortvisning. Mest betænkeligt er det, at ordensbekendtgørelsen ikke engang nævner pædagogisk støtte som en vej at gå.

Det er Børnerådets anbefaling, at ordensbekendtgørelsen tilpasses et tidssvarende børnesyn og bringes i overensstemmelse med folkeskolens formålsparagraf samt at pædagogiske værktøjer bliver de primære i ordensbekendtgørelsens værktøjskasse.

Indfør en forpligtigelse til at undersøge årsager bag uhensigtsmæssig adfærd

Ordensbekendtgørelsen hviler på en fejlagtig præmis om, at elever vil ændre adfærd, hvis vi iværksætter foranstaltninger i form af eftersidning, udelukkelse, hjemsendelse og bortvisning.

Uhensigtsmæssig og grænseoverskridende adfærd opstår ikke i et vakuum. Hvis vi vil ændre en elevs uhensigtsmæssige adfærd, er vi nødt til at afdække og forstå de årsager og dynamikker, der ligger bag adfærden og ikke mindst det miljø, elevens adfærd er en reaktion på.

Derfor er det en åbenlys mangel, at ordensbekendtgørelsen ikke forpligtiger det undervisende personale til at afdække og forstå elevens adfærd med henblik på at kunne ændre og tilpasse rammerne omkring eleven og det fællesskab, eleven indgår i. Denne indsigt er den første og vigtigste forudsætning for, at

det undervisende personale ud fra en faglig vurdering kan træffe en rigtig beslutning ud fra sagens genstand. Fx iværksætte de pædagogiske indsatser, der kan fremme og støtte elevens forudsætninger for at indgå i skolens fællesskab på en god måde.

En sådan forpligtigelse er afgørende for efterlevelsen af børnekonventionen, da skolen først ved at lytte til barnets perspektiver, jf. børnekonventionens art. 12 får de rette forudsætninger for at kunne varetage barnets bedste, jf. børnekonventionens art. 3.

Det er Børnerådets opfattelse at ordensbekendtgørelsens § 2 bør ændres, således at samtaler med en elev, der har brudt skolens værdi- og ordensregler først og fremmest skal have til hensigt at afdække elevens perspektiv, oplevelser og forudsætninger.

Det bør desuden fremgå eksplicit af bekendtgørelsens § 3, at pædagogiske indsatser som udgangspunkt bør gå forud for foranstaltninger i medfør af ordensbekendtgørelsens § 6 og at foranstaltninger i medfør af § 6 altid bør ledsages af pædagogiske indsatser.

Forbyd at eksklusionsforanstaltninger iværksættes med henblik på at straffe en elev

Med udkastet forslås det, at reglerne ift. overflytning af en elev fra en skole til en anden forenkles, ligesom det præciseres, at udelukkelse fra undervisningen kan ske mere fleksibelt end tidligere.

Børnerådet konstaterer først og fremmest, at det også tidligere har været muligt for kommunalbestyrelsen af træffe beslutning om overflytning mellem kommunens skoler, ligesom det har været muligt at udelukke elever mere end to gange inden for samme skoleår.

Der er således ikke tale om reelle ændringer, men snarere et politisk ønske om, at eksklusion af elever, der har en uhensigtsmæssig adfærd, anvendes i større omfang end i dag.

I Børnerådet er vi meget bekymrende for konsekvenserne af en øget brug af sanktioner over for elever, der i forvejen står på kanten af fællesskabet. Vi ved fra international forskning, at børn, der oplever sanktioner i form af eksklusion, er i stor risiko for at ende i en ond spiral, hvor skam og isolation fører til mere uhensigtsmæssig adfærd, og i sidste ende kan risikere at føre til antisocial adfærd, kriminalitet og tidlig indtræden i ungdomskriminalitet¹.

Af disse grunde er det Børnerådets opfattelse, at det bør fremgå eksplicit af bekendtgørelsen, at brugen af eksklusion af elever aldrig må ske med henblik på at straffe eleven, men alene bør anvendes, når det af midlertidige og praktiske årsager ikke er muligt for skolen at stille relevante pædagogiske indsatser til rådighed.

Af samme årsager anbefaler vi, at foranstaltninger som udelukkende har et strafmotiv, herunder eftersidning i § 6, stk. 1, nr. 1. helt udgår. På samme vis bør ord inspireret af strafferetten ikke indgå i en skolekontekst og det er derfor vores opfattelse, at ord som bl.a. "forseelse", "uagtsomt" og "forsætligt" bør udgå fra bekendtgørelsen.

---

¹ https://www.vive.dk/da/nyheder-og-debat/opdragelses-skolen-foerer-afskrabning-af-tygge-gummi-til-artige-elever-bxq18r6z/?utm_campaign=ABC-gruppefor1%C3%B8b%20styrker%20mental%20sundhed&utm_medium=newsletter&utm_source=VIVEs

Vi har desuden bemærket, at eftersidning i udkastet til vejledning omdefineres fra en afgørelse til faktisk forvaltningsvirksomhed. Det betyder, at der fremadrettet ikke vil være fx notat- og partshøringspligt ved iværksættelse af eftersidning. Det øger skolens mulighed for at benytte eftersidning mere fleksibelt og vilkårligt og uden krav om dokumentation for baggrunden. Det mener vi selvfølgelig ikke er hensigtsmæssigt.

Skab gode betingelser for et godt skole-hjem-samarbejde

Vi ved, at et godt skole-hjem-samarbejde er med til at skabe gode betingelser for elevernes trivsel og et godt undervisningsmiljø i klassen. Derfor er det positivt, at vejledningen adresserer behovet for tydelig kommunikation til forældrene, hvis der er situationer med grænseoverskridende adfærd, så forældrene får besked om – og tillid til – at situationen håndteres.

Vi er dog bekymrede for, at det politiske ønske om at gøre det enklere og mere fleksibelt at ekskludere elever, kan spænde ben for et godt forældresamarbejde i situationer, hvor elever har udvist en grænseoverskridende eller uhensigtsmæssig adfærd. Det er vores forventning, at skolerne – af faglige hensyn – ofte vil fravælge foranstaltninger i medfør af ordensbekendtgørelsen. Desværre er der en risiko for, at skolen fremadrettet skal parere andre forældres krav om iværksættelse af eksklusionsforanstaltninger, fordi iværksættelse af foranstaltningerne fremstår mere tilgængelige og legitime som konsekvens af den politiske intention og debat, som udkastet til bekendtgørelse og vejledning søger at realisere.

Det er således vores opfattelse, at det politiske ønske om forenkling og fleksibilitet ift. iværksættelse af foranstaltninger, kan medføre en risiko for et højere konfliktniveau i sager om uhensigtsmæssig adfærd, fordi der kan opstå modsatrettede forventninger mellem skole og forældre til, hvordan sagerne bør håndteres. Det er af den grund meget vigtigt, at den tilføjede passus i udkastet til vejledningen om, at sanktionering af en elev aldrig vil hjælpe den eller de elever, der er blevet udsat for grænseoverskridende eller anden uhensigtsmæssig adfærd, kommer til at stå tydeligt frem, så det bliver legitimt for skolen og det undervisende personale at prioritere pædagogiske værktøjer frem for sanktioner.

Vejledningen indeholder desuden et nyt afsnit om forældrenes ansvar og muligheden for forældrepålæg i medfør af barnets lov. I Børnerådet er vi grundlæggende imod at sanktionere forældre økonomisk, når deres børn oplever udfordringer med at være i skolens fællesskab. Dels fordi ved, at truslen om en økonomisk sanktion udgør et dårligt grundlag for et godt skole-hjem-samarbejde, dels fordi vi ved, at den slags sanktioner rammer de familier, der i forvejen er mest udsatte. En økonomisk sanktion risikerer at bringe forældre på et yderligere mentalt overarbejde, hvilket giver dårligere forudsætninger for, sammen med skolen, at støtte barnet i en ændret adfærd.

Forpligt skoler til at konfliktløse i fællesskabet

I udkastet til vejledningen er det blevet tydeliggjort, at skolelederen har mulighed for at iværksætte øjeblikkelig midlertidig specialpædagogisk bistand efter de alm. regler herom i specialundervisningsbekendtgørelsen.

Det er grundlæggende positivt at der er en opmærksomhed på, at specialpædagogisk bistand og støtte skal iværksættes, når en elev har brug for det.

For at sikre efterlevelse af børnekonventionen, er det Børnerådets opfattelse, at undersøgelse af støttebehov altid bør gå forud for enhver anden foranstaltning. Kortlægning af et evt. akut og midlertidigt støttebehov bør tilvejebringes som led i samtalen med eleven. Dette bør tilføjes som en del af ordensbekendtgørelsens § 2 eller 3.

I den gældende vejledning står der at *"hovedformålet med specialpædagogisk støtte netop er at give eleven mulighed for at tilegne sig en mere acceptabel adfærd"* og at den specialpædagogiske støtte af den grund *"i videst muligt omfang [bør] foregå enten i skolen eller i tilknytning til det almindelige skolemiljø."* Vi kan konstatere, at disse sætninger er udgået i udkastet til den nye vejledning, hvilket vækker bekymring.

Det er Børnerådets opfattelse, at det fortsat skal være ambitionen at specialpædagogisk støtte gives i skolen eller i tilknytning til det almindelige skolemiljø, og at vejledningen bør understøtte dette som det klare udgangspunkt.

At eleven bliver i det almindelige skolemiljø vil desuden skabe de bedste forudsætninger for at arbejde med at genoprette det fællesskab, som den uhensigtsmæssige adfærd er fundet sted i. Det er vigtigt at erkende, at et barn der udviser uhensigtsmæssig adfærd ofte er en del af en dysfunktionel klassekultur eller et på anden vis udfordret fællesskab. På samme måde er det også *hele* fællesskabet der påvirkes, når en elev har udvist uhensigtsmæssigt adfærd. Derfor er det problematisk, at vejledningen isolerer de berørte elever til at være den eller dem, der er blevet udsat for grænseoverskridende eller anden uhensigtsmæssig adfærd. Når en eller flere overtræder de fælles spilleregler skal det forstås som et fælles anliggende i en erkendelse af, at der står et helt klasse eller årgangsfællesskab tilbage, som skal repareres.

Derfor er det Børnerådets opfattelse at ordensbekendtgørelsen eksplicit bør forpligte skolerne til at arbejde aktivt med konfliktløsning i klassefællesskabet, og at der som minimum skal igangsættes konfliktløsningsindsatser som supplement til foranstaltninger i medfør af ordensbekendtgørelsen.

Udnyt de pædagogiske ressourcer - skolefritidsordningen er mere end ekstra lokaler og tilsyn

I udkastet til vejledningen er det præciseret, at skolefritidsordningen skal orienteres om eventuelle foranstaltninger og at skolefritidsordningen kan spille en rolle, når en elev udelukkes fra undervisningen i det omfang, der kan føres det nødvendige tilsyn med eleven.

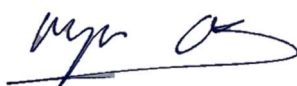
Det er Børnerådets opfattelse, at en stærkere sammentænkning af skole og skolefritidsordning er den rigtige vej at gå, men det er beklageligt, at skolefritidsordningen ifølge vejledningen alene anerkendes som ekstra lokaler og som et muligt led i skolens tilsynsforpligtigelse. Skolefritidsordningen rummer et langt større potentiale, fordi personalet her ofte vil have kompetencer og ressourcer til at fremme og bidrage til pædagogiske indsatser over for elever, der enten akut eller periodevis har brug for det.

Afslutningsvis vil vi kvittere for, at det med udkastet til den nye vejledning er blevet tydeliggjort, at elevernes digitale liv er at sidestille med det fysiske klasseværelse ift. brud på værdi- og ordensregler. Det er godt og vigtigt. Vi vil desuden gøre opmærksom på, at vejledningen bør opdateres, så der henvises til nugældende barnets lov og ikke serviceloven.

Med venlig hilsen

Bente Boserup
Forperson

Maja Olesen
Sekretariatschef

Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Høringssvar fra De Anbragtes Vilkår

De Anbragtes Vilkår (DAV) har den 27. september 2024 modtaget et høringsbrev vedrørende udkast til ændring af bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen).

De Anbragtes Vilkår vil indledningsvis gerne takke for muligheden for at afgive høringssvar til bekendtgørelsesændringerne. DAV ønsker generelt et skolesystem som møder alle børn og unge, uanset deres baggrund, med positive forventninger, som kan sætte den enkelte elevs adfærd i relation til den kontekst og de rammer eleven befinder sig i, og som kan hjælpe eleven med at blive en del af skolefællesskabet i stedet for at ekskludere.

DAV har en række bemærkninger til ændringer i bekendtgørelsen og vejledningen. Derudover har DAV nogle generelle bemærkninger til ændringerne. Bemærkningerne uddybes i det følgende.

Utidssvarende børnesyn

Vi kan desværre konstatere, at bekendtgørelsen visse steder bærer præg af et utidssvarende børnesyn, hvor elevers adfærd forstås isoleret fra den kontekst og de relationer som eleven indgår i. Det gør den enkelte elev til problembærer og flytter fokus fra de fællesskaber og sammenhænge som eleven indgår i og som er med til at producere både de oplevede problemer og de rette løsninger. I folkeskoleloven anses skolen som værende medansvarlig for elevernes udvikling. Denne grundtanke harmonerer ikke med de ændringer som bekendtgørelsen lægger op til. Med ændringen af bekendtgørelsen går Børne- og Undervisningsministeriet i den modsatte retning af hvad man har valgt at gøre på andre lovområder, som i disse år netop arbejder med at implementere et mere tidssvarende børnesyn. Det gælder fx i barnets lov.

I De Anbragtes Vilkår er vi enige i, at ingen børn og unge skal udsættes for grænseoverskridende adfærd, mobning eller vold i skolen. Men svaret på disse problemer er for os at se ikke sanktioner og straf. Der bør i stedet for prioriteres tilstrækkelige ressourcer og gode rammer i skolen, der giver skolerne mulighed for at arbejde pædagogisk og relationelt, så de kan handle inden det går galt.

Styrk fællesskabet i skolen

Bekendtgørelsen nævner, at foranstaltninger overfor en elev også skal vurderes i forhold til de elever, der er negativt påvirkede af forseelsen. Her ønsker DAV at gøre opmærksom på, at sanktioner ikke kun påvirker den elev som bliver sanktioneret. Det påvirker også de øvrige elever, udfordrer fællesskabet og kan skabe et utrygt miljø for alle. Vi vil gerne sætte spørgsmålstegn ved, om det skaber større trivsel og tryghed hos de elever som er påvirkede af den uhensigtsmæssige adfærd, hvis eleven fx udelukkes fra undervisningen, flyttes til en midlertidig akutindsats eller skal lave skoletjeneste. Disse foranstaltninger styrker ikke gode relationer mellem eleverne, og vi ved fra forskningen, at de gode relationer mellem elever netop er noget af det der er med til at forebygge

konflikter og uhensigtsmæssig adfærd. Det er derfor helt afgørende, at der arbejdes pædagogisk med konfliktløsningsredskaber i klassefællesskabet, og at der bliver lyttet til og talt med alle de elever, som har været involveret i hændelsen.

Vi finder det positivt, at vejledningen indskærper elevers ret til et godt undervisningsmiljø, og at skoler har en antimobbestrategi, hvor skolelederen forpligtes til at handle hurtigt med konkrete initiativer, hvis der er problemer med det psykiske undervisningsmiljø blandt eleverne. Men løsningen på mobning og grænseoverskridende adfærd er som nævnt ikke straffende og sanktionerende foranstaltninger.

Brugen af magtanvendelse

Magtanvendelse er en voldsom og indgribende handling, som kun må anvendes i yderste nødstilfælde ved selvforsvar, nødret og nødværge. Vi ved, hvor voldsomt det opleves, når voksne anvender magt overfor børn og unge og vi ved at det afføder følelser af både skyld, skam og vrede at være i den modtagende ende af en magtanvendelse. Derfor er det også helt afgørende, at der følges op på elevens oplevelser og følelser, når der har været anvendt magt, og at der arbejdes med at genoprette tillid og en god relation efter en magtanvendelse. Skolen skal have en klar procedure for dette. Endelig er det helt afgørende, at børn og unge ved, hvad de kan forvente fra de voksne, under og efter en magtanvendelse, og at de kender både deres rettigheder og skolens retningslinjer.

I tilfælde hvor indgriben ved magt er nødvendigt, mener vi at det skal være et krav, at den involverede underviser og skolens leder skriftligt noterer hvad der er sket og hvornår. Det bør være et krav, at der laves en præcis begrundelse for at anvende magt. Elevens forældre eller anden primær omsorgsperson skal hurtigst muligt orienteres og forelægges den skriftlige beretning. Det skal derudover være et krav, at eleven får mulighed for at komme med sit perspektiv på hændelsen og at dette dokumenteres skriftligt. Den samlede skriftlige dokumentation skal sendes til kommunen, så den kan bruges, hvis der fx skulle opstå tvivl om, at magtanvendelsen har karakter af legemlig straf.

For at få bearbejdet hændelsen, bør der være en uvildig person, som eleven har tillid til og kan tale magtanvendelsen igennem med, og som kan sikre at der sker en systematisk opfølgning på elevens situation og evt. inddrage andre myndighedspersoner. Vi mener derudover, at der også bør være en fast procedure for, hvordan der tages hånd om de øvrige elever, som har overværet hændelsen.

I DAV opfordrer vi til, at vejledningen i højere grad end hvad der lægges op til, kommer med konkrete eksempler på, hvornår magtanvendelse kan være nødvendigt.

Akutindsats til elever

Et uopdaget behov for specialpædagogisk bistand, kan resultere i konflikter og grænseoverskridende adfærd i skolen. Derfor er det positivt, at der kommer fokus på, om eleven kan have behov for ekstra støtte. Men i DAV er vi stærkt kritiske overfor, at eleven i tilfælde af uhensigtsmæssig adfærd og konflikter flyttes til en midlertidig akutindsats på egen eller anden skole. Specialpædagogisk bistand bør kun gives til elever hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte i den almindelige undervisning, i specialklasser eller på specialskoler jfr. specialundervisningsbekendtgørelsen. Flytning af eleven til en akutindsats med øjeblikkeligt varsel kan ende som en sanktionsform, der stigmatiserer og ekskluderer eleven fra fællesskabet og som

dermed ikke får taget fat i de mere grundlæggende problemer som fx mangel på positive relationer i skolen eller problemstillinger uden for skolen. På samme måde ser vi heller ikke enkeltmandsundervisning som løsning på uhensigtsmæssig adfærd. Brugen af akutindsatser risikerer at blive en glidebane for skoler, som er pressede pga. manglende ressourcer og for få hænder. I DAV er vi bekymrede for, at specialundervisningsbekendtgørelsen kan ende med at blive brugt på en anden måde end det der er intentionen i bekendtgørelsen.

Styrk det forebyggende arbejde

I DAV mener vi, at de forebyggende indsatser i skolen skal styrkes. Vi er bekymrede for, at fokus på forebyggelse og konfliktnedtrapning træder i baggrunden til fordel for en straffende og sanktionerende kultur. Skolerne skal have ressourcer nok til at arbejde med forebyggelse i form af støttende, positive relationer og et kompetent pædagogisk arbejde. Elever der har udfordringer skal hjælpes og støttes med det samme inden problemerne vokser sig store. Når et barn eller ung udøver grænseoverskridende adfærd er det ofte et udtryk for voldsom mistrivsel og det er afgørende at kigge bag om adfærden og undersøge faktorer både uden for skolen og inden for skolens rammer. Forebyggelse handler ligeledes om aktivt at arbejde med en god og tryk klassekultur. Det kræver, at der er stort fokus på at sikre de rette kompetencer blandt lærere og det øvrige personale i skolen. Derudover skal skolerne prioritere et stærkt tværfagligt samarbejde blandt personalet. Pædagogiske metoder skal altid afsøges og bruges for at forhindre, at situationer eskalerer.

Brugen af skoletjeneste

I ordensbekendtgørelsen er der ikke hjemmel til at tvinge eleven til at deltage i fx oprydning i forbindelse med eftersidning. Vejledningen nævner derfor, at der bør være en pædagogisk sammenhæng mellem det eleven, sættes til og elevens handling. Vi ser denne sammenhæng som vigtig. Men vejledningen nævner et eksempel, hvor det for os er svært at se, hvordan der skulle være en pædagogisk og direkte sammenhæng mellem at have forstyrret undervisningen ved fx gentagne gange at have tændt og slukket lyset og at blive sat til at hjælpe skolepedellen med praktiske opgaver efter skole. Det bør gøres til et krav, at generel brug af eftersidning altid dokumenteres med en tydelig begrundelse for hvorfor denne sanktion tages i brug, og at der følges op på situationen sammen med eleven efterfølgende.

Udelukkelse fra undervisningen kan få faglige konsekvenser

Udelukkelse fra undervisningen i op til 10 skoledage om året er mange dage, og det kan – udover eksklusionen fra fællesskabet også få faglige konsekvenser for eleven. Der lægges op til, at eleven skal være sikret et tilsyn i udelukkelsestiden, men det er uklart, hvem der skal undervise eleven og sørge for den faglige læring, så eleven ikke kommer fagligt bagud. Det er ikke alle hjem, som kan tilbyde ro og hjælp til skolearbejdet.

Generelle bemærkninger i forbindelse med ændringer i bekendtgørelse og vejledning

Ordet "forældre" nævnes som en gennemgående term i både bekendtgørelsen og vejledningen. For også at inkludere de børn og unge som har andre voksne end deres forældre til at varetage deres daglige omsorg, opfordrer DAV til at bekendtgørelsen og vejledningen tilrettes, så der tilføjes "eller andre primære omsorgspersoner", når forældre nævnes.

DAV har deltaget i et møde med den tværministerielle arbejdsgruppe, som arbejder med anbefalinger i forhold til anvendelse af voksenansvarslovens bestemmelser om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten på specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem samt på dagbehandlings- og specialundervisningstilbud. I DAV opfordrer vi til, at arbejdet med ordensbekendtgørelsen synkroniseres og samtænkes med anbefalinger om magtanvendelse mv. på specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem samt på dagbehandlings- og specialundervisningstilbud. En ordensbekendtgørelse uden straffende og sanktionerende karakter bør også gælde for elever på specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem samt på dagbehandlings- og specialundervisningstilbud, så disse elever stilles lige med elever i folkeskolen.

Hvis ordensbekendtgørelsen kommer til at gælde for alle elever på specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, opfordrer vi til, at disse skoler er særligt opmærksomme på at inddrage elever og forældre i arbejdet med skolens ordensregler og værdiregelsæt. Elever og deres forældre er med *Lov om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love* ikke længere sikret en repræsentation via skolebestyrelsen og eleverne har ikke længere ret til at danne elevråd. Derfor bør der bl.a. være ekstra opmærksomhed på at inddrage elevernes undervisningsmiljørepræsentant. Alle børn og unge har jf. børnekonventionen ret til at have medbestemmelse og få indflydelse på ting der omhandler dem.

Med venlig hilsen

Fransiska Mannerup

Forperson i De Anbragtes Vilkår

Camilla M. Kronborg

Sekretariatsleder i De Anbragtes Vilkår

Børne- og Undervisningsministeriet
Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet

Mailadresse: stuk.cf@stukuvvm.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

29. oktober 2024 / kwk_dh
Sag 4-2024-00310
Dok. 659901

DH's høringssvar over udkast til ny bekendtgørelse om fremme af god orden i skolen (ordensbekendtgørelsen)

Danske Handicaporganisationer (DH) har følgende bemærkninger:

Overordnet set er vi i DH bekymret for retningen og det børnesyn, der kommer til udtryk i udkast til ændring af bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen.

Børnesyn

Steder i bekendtgørelsen kommer et børnesyn til udtryk, hvor barnets adfærd ses isoleret, uden samtidigt at se på den sammenhæng og i hvilke rammer, den u hensigtsmæssige adfærd er opstået i. Det virker ude af trit med et nutidigt børnesyn. Vi er af den opfattelse, at børn som udgangspunkt gør det bedste, de kan, under de givne omstændigheder. Derfor er det også i høj grad *rammerne* om børnene i skolen, der er afgørende for, om børnene lykkes. Derfor må man forstå børnenes adfærd i konteksten og tilsvarende vil det give mening at have fokus på, hvordan skolens rammer kan understøtte barnet og forebygge u hensigtsmæssig adfærd.

Betydning for børn med handicap i skolen

I DH er vi bekymrede for, at der vil være elever med særlige behov i skolen, der rammes af u hensigtsmæssige sanktioner, når de i stedet har brug for støttende, (special-)pædagogiske indsatser for at kunne være en del af fællesskabet i skolen.

Vi har i vores samfund en ambition om, at folkeskolen skal være en mangfoldig og inkluderende skole, hvor skoledistriktets børn kan trives, lære og udvikle sig fagligt og socialt. Det er skolens opgave at skabe de rammer, der gør det muligt. Det indebærer blandt andet, at skolens personale har de nødvendige kompetencer, og at der er de nødvendige ressourcer til stede, så lærere og pædagoger kan identificere og imødekomme børnenes forskellige behov.

Vi ved, at der i dag er børn og unge med handicap og særlige behov, der er inkluderet i den almindelige folkeskole, men som ikke oplever tilstrækkeligt gode inkluderende læringsmiljøer og fællesskaber i skolen. Nogle af disse børn oplever at blive sat ind i en ramme med regler (skrevne såvel som uskrevne), som de ikke forstår, hvorfor de kommer til at reagere på en u hensigtsmæssig og uønsket facon.

Det kan både handle om undervisningen såvel som frikvarterer/pauser, hvor børn med særlige behov ikke får den nødvendige støtte til at deltage fagligt og socialt. Det betyder, at der kan opstå situationer, hvor barnet/den unge bliver udfordret og frustreret i en sådan grad, at det kan medføre en u hensigtsmæssig udadreagerende adfærd overfor skolens personale eller overfor andre børn.

Det kan eksempelvis være et barn med autisme, der har svært ved at afkode det sociale samspil i frikvarteret og som derfor i situationen reagerer uhensigtsmæssigt overfor et barn fra parallelklassen. Eller det kan være et barn med ADHD, der ikke i undervisningen mødes af en ramme, der er tilpasset barnets udfordringer, og som derfor får en "nedsmeltning" og opfører sig udadreagerende.

Vi mener naturligvis ikke, at voldsom, grænseoverskridende adfærd skal være en del af skolens hverdag. Det er uacceptabelt og skal forebygges, så alle børn (og voksne) oplever at skolen er et trygt miljø. Men vi mener ikke, at sanktioner og straf er den rigtige vej at gå.

Derimod mener vi, at børn med særlige behov skal mødes af pædagogiske (eller om nødvendigt, specialpædagogiske) indsatser, der skal bidrage til, at børn går i skole i et inkluderende miljø, der imødekommer børnenes udfordringer. Det vil bidrage til at forebygge uhensigtsmæssig adfærd.

DH mener derfor, at det tydeligt skal fremgå af bekendtgørelse og vejledning hertil, at en skole er forpligtet til at have iværksat forebyggende, pædagogiske indsatser, før der gribes til sanktioner og straf.

Magtanvendelse

DH mener, at magtanvendelse som udgangspunkt ikke hører til i skolen. Magtanvendelse er en meget indgribende handling, som kun skal anvendes i yderste nødstilfælde ved selvforsvar, nødret og nødværge.

Magtanvendelse opleves meget voldsomt, når der er tale om voksne, der anvender magt overfor børn og unge. For barnet kan det være ødelæggende for relationen til den voksne. Det gælder alle børn, men vi ser det som særligt problematisk, hvis der er tale om et barn med handicap, der kognitivt har svært ved at forstå situationen, der har ført til brug af magtanvendelsen.

Proces ifm. magtanvendelse

DH mener, at der skal være krav om, skolen ved brug af magtanvendelse skal udarbejde en skriftlig redegørelse, der indeholder beskrivelse af omstændighederne i forbindelse med magtanvendelsen; hvad der er sket og hvornår, samt en præcis begrundelse for at anvende magt. Det skal samtidigt være et krav, at barnets/den unges forældre hurtigst muligt orienteres om magtanvendelsen og forelægges den skriftlige beretning. Det skal derudover være et krav, at barnet/den unge får mulighed for at komme med sit eget perspektiv på hændelsen og at dette dokumenteres skriftligt. Den samlede skriftlige dokumentation skal sendes til kommunen, så den kan bruges, hvis der fx skulle opstå tvivl om, at magtanvendelsen har karakter af legemlig straf.

Akutindsats

Hvis et barn/ung ikke får den nødvendige støtte og hjælp i skolen, kan det som overfor nævnt resultere i konflikter og uacceptabel adfærd i timerne eller i frikvarterer. Derfor er det positivt, at der kommer fokus på, om eleven kan have behov for ekstra støtte i form af specialpædagogisk bistand.

Dog er vi meget kritiske overfor muligheden for, at barnet/den unge i tilfælde af uhensigtsmæssig adfærd og konflikter flyttes til en midlertidig akutindsats på egen eller anden skole.

Jævnfør Specialundervisningsbekendtgørelsen gives specialpædagogisk bistand til elever hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte i den almindelige undervisning, i specialklasser eller på specialskoler. Vi ser en risiko for, at flytning af eleven til en akutindsats med øjeblikkeligt

varsel kan bruges som en sanktionsform, der stigmatiserer og ekskluderer eleven fra fællesskabet, snarere end at det er en indsats, der støtter og hjælper barnet til at mestre det, der er svært og som giver anledning til frustration og uhensigtsmæssig adfærd. Tilsvarende kan vi have svært ved at se enkeltmandsundervisning som en løsning på uhensigtsmæssig adfærd. Vi er bekymrede for, at akutindsatser vil blive anvendt på skoler, som er pressede pga. manglende ressourcer og for få hænder, i stedet for at give barnet en specialpædagogisk indsats, der reelt vil give barnet mestringskompetence ift. det, der er svært og giver anledning til konflikt.

Eftersidning

I DH er vi i tvivl om, hvorvidt brugen af eftersidning generelt er hensigtsmæssig. DH er særligt bekymrede for, om denne type sanktioner vil give mening ift. børn og unge med særlige behov, der kognitivt kan have svært ved at forstå konsekvensen af den uhensigtsmæssige adfærd og sammenhæng til eftersidningen. I vejledningen står, at tiltag ifm. eftersidning skal vurderes som en pædagogisk meningsfuld aktivitet. Det nævnes som eksempel, at eleven eksempelvis kan blive sat til at *"hjælpe skolepedellen efter skole med praktiske, forefaldende opgaver, der er til gavn for det fællesskab, som eleven har tilsidesat"*. For at sikre, at der er en pædagogisk pointe med en sanktion mener DH, at det tydeligt skal fremgå af vejledningen, at sådanne sanktioner alene skal anvendes over for elever, som kognitivt er i stand til at forstå det meningsfulde i sanktionen og som kan lære af dette,

Såfremt der er tale om et barn med handicap, der skal have en eftersidning, mener DH, at det skal være et krav, at det personale, der holder opsyn med barnet – fx pedellen ved udførelsen af praktiske opgaver – har de nødvendige (special-)pædagogiske kompetencer. Dette bør fremgå tydeligt af såvel bekendtgørelse som vejledning.

Udelukkelse fra undervisningen

At blive udelukket fra undervisningen i op til 10 skoledage om året er mange dage; det er en meget alvorlig og indgribende sanktion over for det enkelte barn. I DH mener vi, at det generelt er uhensigtsmæssigt at straffe børn og unges adfærd ved at udelukke dem fra fællesskabet i klassen og skolen.

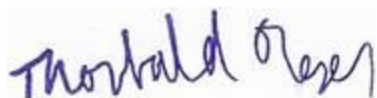
Af vejledningen til bekendtgørelsen fremgår det, at "Udelukkelse i hele skoledage er beregnet til situationer, hvor udelukkelsen forventes at motivere eleven til bedre opførsel". Anvendelse af denne sanktion må således forudsætte, at barnet/den unge kognitivt er i stand til at forstå og blive motiveret af udelukkelsen. En skole må derfor være yderst påpasselig overfor at bruge denne type sanktion overfor elever med handicap og særlige behov.

Samtidigt kan udelukkelse have alvorlige, negative konsekvenser for barnets/den unges sociale deltagelse i klassens fællesskab. Endvidere kan udelukkelse fra undervisningen risikere at få faglige konsekvenser for barnet. Det er uhensigtsmæssigt, særligt hvis barnet/den unge i forvejen er fagligt bagud. Samlet set er det vores opfattelse, at det er en barriere for barnets/den unges sociale og faglige inklusion i skolen.

Afrunding

Med udgangspunkt i det brede fælles ønske om en mere inkluderende folkeskole ser vi desværre dette udkast til ændring af ordensbekendtgørelsen samt vejledning som et tilbageskridt. Vi mener ikke, at udkastet til ændring af ordensbekendtgørelsen vil være frugtbart i arbejdet med at skabe en god skole for børn og unge med handicap og særlige behov i skolen. Vi er af den opfattelse, at den nuværende ordensbekendtgørelse indeholder de nødvendige sanktionsmuligheder, og vi vil derfor opfordre til, at der i stedet fokuseres på iværksættelse af forebyggende indsatser.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Thorkild Olesen". The signature is written in a cursive style with a large 'T' and a long, sweeping 'O'.

Thorkild Olesen
formand

FOAs høringssvar om udkast til bekendtgørelse og tilhørende vejledning om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen)

Generelle bemærkninger

FOA kan ikke bakke op om ordensbekendtgørelsen og den dertilhørende vejledning, der er sendt i høring, da de:

- Ikke harmonerer med børnesynet anno 2024, hvor vi ser børns uforståelige eller uhensigtsmæssige adfærd som en invitation og en opgave, der skal løses sammen med barnet.
- Ikke tager højde for den eksisterende viden om børns kognitive udvikling, og hvilke forventninger og krav vi meningsfyldt kan stille til børn i forskellige aldersgrupper.
- Ikke tager højde for det vi ved fra tilknytningsteori om, hvordan børns tilknytning har betydning i pædagogisk arbejde.
- Ikke er i tråd med nyeste forskning om virksomme metoder, herunder at straf og timeout ikke har den ønskede effekt.
- Ikke i tilstrækkelig grad er tilpasset den ændrede elevsammensætning i den inkluderende folkeskole, der skal have plads til flere børn med forskellige sociale og faglige forudsætninger.

FOA er stærkt bekymret for, at bekendtgørelsens foranstaltninger i deres nuværende form ikke har den ønskede effekt, og at de i værste fald risikerer at forstærke og forværre et barns udfordringer. FOA foreslår på den baggrund, at hele ordensbekendtgørelsen og vejledningen til den gentænkes og omskrives, så den er i tråd med et tidssvarende børnesyn og tager udgangspunkt i forskning og viden om virksomme metoder samt om børns udvikling og tilknytning.

Af vejledningens side 14 fremgår det, at:

"En elev med sociale og følelsesmæssige vanskeligheder vil normalt ikke have gavn af bekendtgørelsens foranstaltninger. Som oftest er en sådan elevs adfærd en reaktion på forhold i omgivelserne, som eleven ikke kan forholde sig til eller har lært at respektere."

I FOA mener vi, at alle børns uhensigtsmæssige adfærd skal ses i forhold til omgivelserne. Alle børn gør det så godt, som de kan. At anvende sanktioner i ordensbekendtgørelsen giver ikke i sig selv børnene anvisning til, hvordan de fremadrettet skal agere anderledes. Og børn ændrer ikke adfærd ved at de bliver fortalt eller forstår, hvad ordensreglerne eller almindelige normer for god opførsel er.

FOA anerkender, at skolen har behov for at kunne sætte ind over for uhensigtsmæssig adfærd. Det er for FOA således ikke et spørgsmål om, hvorvidt god orden i folkeskolen skal fremmes, men om hvordan det gøres på måder, så vi sikrer, at indsatserne giver en reel forandret adfærd og ikke forstærker uhensigtsmæssig adfærd.

Dato:

31. oktober 2024

Politisk ansvarlig:

Kim Henriksen
(kihe@foa.dk)

Sekretariat:

Cæcilie Saul
(saul@foa.dk)

FOA

Staunings Plads 1-3
1790 København V

Tlf.:

+45 46 97 26 26

Fax:

+45 46 97 23 00

Kontonr.:

5301-0476807

Mail:

foa@foa.dk
a-kassen@foa.dk

www.foa.dk

OBS! OBS! OBS!

I det følgende kommenteres særskilt på bekendtgørelsen og vejledningens formuleringer og indhold, hvis bekendtgørelsen – mod FOAs anbefaling – videreføres i den nuværende form.

Præcisering af hvornår bekendtgørelsen finder anvendelse og krav til opfølgning: FOA mener, at bekendtgørelsen §4 bør præciseres, så det tydeligt fremgår, at sanktionerne i ordensbekendtgørelsen aldrig må stå alene, og at de altid skal følges op af handleplaner og refleksioner over, hvad skolen kan gøre for at ændre barnets omgivelser og arbejde med at give barnet andre handlemuligheder og strategier. Det kan ikke forventes, at et barn ændrer adfærd alene fordi barnet får forklaret, at det skal overholde ordensreglerne, børn skal hjælpes hertil. Af vejledningen fremgår det, at foranstaltninger bør følges op med samtaler og evaluering. FOA mener, at det skal indskrives som et krav, at der altid skal følges op på foranstaltninger.

FOA mener, at det i §6 bør præciseres, at sanktionsmulighederne i ordensbekendtgørelsen først kan tages i brug, når alle andre muligheder er udtømt. Og at der til §6 tilføjes, at der udover samtale, påtale eller advarsel også skal have været en forudgående indsats for at forebygge og ændre barnets problematiske adfærd. En indsats, der inddrager barnets kontekst og de rammer og krav, barnet mødes med.

Brugen af begrebet 'almindelige normer for god opførsel': FOA er bekymret for bekendtgørelsens ordlyd i §§ 2-3 om, at ordensbekendtgørelsen finder anvendelse over for elever, der ikke overholder i øvrigt almindelige normer for god opførsel. Begrebet 'almindelige normer for opførsel' har et bredt fortolkningsrum. Normer er kontekstafhængige og de ændrer sig over tid, og det kan derfor være svært for børn at skelne hvad der er de almindelige normer i forskellige kontekster. Hvis barnet kommer fra en familie, der beder hinanden tie stille ved at sige "hold kæft", så er det den referenceramme barnet tager med sig ind i skolen.

Tilbageholdelse og inddragelse af private genstande: FOA mener, at brugen af tilbageholdelse og inddragelse af barnets private genstande skal begrænses til kun at kunne anvendes i forbindelse med uhensigtsmæssig adfærd relateret til disse genstande. Således at det sikres, at der er en logisk sammenhæng med, hvorfor genstanden inddrages som konsekvens af en given adfærd. Tilbageholdelse og inddragelse af private genstande bør herudover først anvendes, når andre pædagogiske tiltag for at stoppe uhensigtsmæssig adfærd med genstanden har været forsøgt. Da en tilbageholdelse af barnets genstande kan føre til øget konfliktniveau og eskalering af situationen.

FOA mener, at tilbageholdelse af barnets private genstande udover skoledagen er for vidtrækkende. Det kan der sjældent eller aldrig være en pædagogisk grund til, og derfor bør denne sanktion fjernes. I vejledningen står, at "en pædagogisk grund kan være, at det er nødvendigt at beholde genstanden i længere tid, for at eleven oplever, at det har konsekvenser at tilsidesætte ordensreglerne". FOA ser ikke dette som en gyldig pædagogisk grund.

Lovfastsatte krav om regler for brug af magtanvendelse og indberetning: FOA mener, der behov for en præcisering og lovfæstelse af principperne for brug af magtanvendelser i skolen. Dette både af hensyn til børnene og medarbejdernes retssikkerhed. Der kan med fordel hentes inspiration fra Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

FOA finder det desuden stærkt problematisk, at der i dag ikke er et lovfastsat krav om registrering og indberetning af brug af magtanvendelser i skolen. Jf. vejledningen side 9 skal magtanvendelser kun indberettes, hvis den enkelte skole har fastsat retningslinjer om indberetning. På andre velfærdsområder, fx ydelser efter serviceloven og i lov om voksenansvar, er registrering og indberetning af magtanvendelser et lovfastsat krav. Det mener FOA også, at det bør være i skolen.

Indberetningen af magtanvendelser har både et dokumentation- og læringssigte. FOA ønsker derfor også, at læringsperspektivet i opfølgningen på magtanvendelser skrives frem i vejledningen omkring brugen af magtanvendelse, så brugen af magtanvendelser forebygges og reduceres.

Det undervisende personale: FOA noterer sig, at betegnelsen ”lærere” i vejledningen foreslås ændret til ”undervisende personale”/”underviser”. FOA er i tvivl om, hvorvidt denne betegnelse også indbefatter det pædagogiske personale, der arbejder i folkeskolen (pædagoger, pædagogiske assistenter og pædagogmedhjælpere). Hvis pædagogisk personale er inkluderet i undervisende personale, bør dette tydeligt fremgå af vejledningen. Såfremt undervisende personale ikke inkluderer det pædagogiske personale i skolen, er der behov for at afklare, hvordan disse medarbejdergrupper stillet i forhold til ordensbekendtgørelsen.

Der ses også i vejledningen formuleringer, hvor medarbejderne omtales lærer/pædagog. I disse ønsker FOA ”pædagog” ændret til ”pædagogisk personale”, således at alle pædagogiske faggrupper i skolen er omfattet.

Brugen af SFO til tilsyn: Vejledningen punkt 24 anviser, at SFO'en kan bruges til tilsyn med de børn, der ikke kan være i klassen – fx pga. udelukkelse for undervisninger, og følgende foreslås indskrevet i vejledningen side 7: ”Det vil for eksempel kunne være på SFO'en inden for SFO'ens normale åbningstid, såfremt der kan føres det nødvendige opsyn med eleven”. Da SFO'en er et forældrebetalt tilbud, er FOA i tvivl om, hvorvidt denne mulighed kan gælde alle børn, eller kun for de børn, der er indskrevet i SFO? Og om der gælder særlige forhold eller begrænsninger i forhold til GDPR-lovgivningen for de tilfælde, hvor skole og SFO deler informationer om barnets udfordringer for et barn, der ikke er indskrevet i SFO?

Orientering af SFO: Det foreslås af vejledningen punkt 7, at det forventes, at det undervisende personale orienterer skolefritidsordningen om eventuelle indsatser og foranstaltninger iværksat i løbet af skoledagen af hensyn til sammenhængen mellem skole og skolefritidsordning.

I FOA anerkender vi, at der kan være en fordel for barnet i at videregive informationer mellem skole og SFO for at skabe sammenhæng. Men videregivelsen af informationerne kan også betyde, at SFO'en ikke bliver ”en frisk start” for barnet, når

hændelser i skolen overleveres til SFO'ens personale. For overleveringen påvirker barnets mulighed for at møde SFO-personale, der ser på barnets styrker og udfordringer med friske øjne. Børnene kan hurtigt blive deres historie fra skolen i SFO'en. FOA ser derfor gerne, at der i overleveringen er fokus på viden om hvilke løsninger, der fungerer godt i stedet for på barnets udfordringer.

Dokumentation af elevens historik: I vejledningen punkt 23 foreslås indskrevet, at skolen altid bør notere baggrunden for, at man som skole vælger at iværksætte en af ordensbekendtgørelsens foranstaltninger, så skolen har hele elevens historik. FOA anerkender skolens behov for at sikre dokumentation, og at dokumentationen kan komme barnet til gode. Men dokumentation og historikken på det enkelte barn kan også få negative konsekvenser for barnet. Det kan skabe negative forventninger til barnet, og gøre at barnet ikke får mulighed for at slippe af med den gamle historik. FOA ser her også gerne, at der i dokumentationen for barnets historik fokuseres på erfaringer med virksomme løsninger og ikke på barnets fejl og mangler.

Opgaver med oprydning o. lign. i forbindelse med eftersidning: Punkt 26 i forslaget til ny vejledning beskriver, at de opgaver eleven kan sættes til i forbindelse med eftersidning, skal relatere sig til elevens adfærd. Som konkret eksempel nævnes, at en elev, der har forstyrret undervisningen ved at tænde og slukke for lyset, kan sættes til at hjælpe skolepedellen med praktiske forefaldende opgaver. Dette mener FOA ikke er et eksempel på at der er den rette pædagogiske sammenhæng mellem elevens adfærd og den opgave, eleven sættes til. Eksemplet bør slettes.

Rammerne for brugen af teknisk- servicepersonale og køkken- rengøringspersonale i forbindelse med opgaver i forbindelse med eftersidning o. lign.:

FOA repræsenterer teknisk- servicepersonale og køkken- rengøringspersonale på skoler. For FOA er det centralt, at det i vejledningen bliver præciseret, at såfremt pedellen, rengørings- eller køkkenpersonalet skal have denne funktion på skolen, skal opgavetilrettelæggelsen etableres i tæt samarbejde mellem skolens ledelsen, lærerne, pædagogisk personale og det tekniske personale, der skal varetage opgaven. Der er desuden for FOA helt afgørende, at det teknisk- servicepersonale og køkken- rengøringspersonale, som tildeles denne og lignende typer af opgaver på skolen skal have indflydelse på opgavens tilrettelæggelse, tilbydes faglig sparring og kompetenceudvikling, så de er klædt på til opgaven og have den fornødne tid til opgaven sammen med deres primære opgaver på skolen, så arbejdspresset ikke øges.

Omgående udelukkelse af eleven resten af dagen: Vejledningen præciserer, at det er godt, hvis omgående udelukkelser registreres af skolens ledelse, så ledelsen kan danne sig et overblik over skolens antal og praksis for brug. FOA mener, at vejledningen også bør an vise, at registreringen af omgående udelukkelser også skal indgå i et arbejdet med læring og forebyggelse af omgående udelukkelser. Herudover anbefaler FOA, at formuleringen ”elever med dybereliggende problemet” i vejledningen side 10 omformuleres, da den er upræcis og ikke i overensstemmelse med et nutidigt børnesyn.

Udelukkelse fra undervisningen: I forslag til ny vejledning punkt 34 er tilføjet: ”Hvor gentagne udelukkelser har været nødvendige, bør skolens leder overveje om der er behov for andre indsatser”. Dette mener FOA bør være et ufravigeligt krav af hensyn til barnet, da udelukkelse fra undervisningen jf. vejledningen punkt 37 er en alvorlig foranstaltning.

Hjælp til elever, der påvirkes negativt af andre elevers adfærd: FOA ser positivt på, at håndteringen af børn, der påvirkes af andre børns adfærd, får et selvstændigt afsnit i vejledningen. Og at afsnittet har fokus på, at hjælp og støtte der gives til børn, der er påvirket af andre børns adfærd skal gives på en sådan måde, at den ikke udstiller, udskammer eller udgrænser det barn, der har udvist uhensigtsmæssig adfærd. Der skal således tages hensyn til og hånd om både det barn, der har udvist uhensigtsmæssig adfærd og det barn, der er blevet negativt påvirket af adfærden.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Teglholmsgade 1
2450 København SV

København, 31. oktober 2024

Høring over udkast til bekendtgørelse og tilhørende vejledning om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen)

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har ved e-mail af 27. september 2024 anmodet om Red Barnets eventuelle bemærkninger til ændringer i ordensbekendtgørelsen.

Red Barnet har tidligere offentligt forholdt sig [kritisk til stramningerne](#) i ordensbekendtgørelsen. Senest i et åbent brev til Undervisningsministeren den 4. oktober, hvor vi sammen med en række andre børnefaglige organisationer, herunder Danske Skoleelever og Børnerådet, udtrykte bekymring for, at stramningerne af ordensbekendtgørelsen ikke afspejler et nutidigt børnesyn.

Red Barnet har følgende bemærkninger til bekendtgørelsen og den tilhørende vejledning:

Forældet børnesyn

I Red Barnet er vi bekymrede for det børnesyn, der ligger til grund for ordensbekendtgørelsen. Det er et børnesyn, der gør det enkelte barn til årsagen for den uhensigtsmæssige adfærd. Dette børnesyn er unuanceret, forældet og risikerer at eskalere de uhensigtsmæssige handlinger.

I Red Barnet – og på de fleste af landets skoler – arbejder vi ud fra et moderne, fællesskabs- og ressourcerorienteret børnesyn: *Børn gør det godt, når de kan*¹. Det betyder, at når et barn ikke gør det godt, så skal det undersøges, hvorfor: Skal rammerne omkring barnet være anderledes? Er barnets behov blevet mødt godt nok? Er barnet i trygge relationer? Et barn, der udfører uhensigtsmæssige, voldelige eller mobbende handlinger, er et barn, der beder om hjælp.

Ordensbekendtgørelsen bør vise retningen for, hvordan skoler kan afsøge årsager og handlemuligheder i et helhedsorienteret perspektiv med fokus på de rammer, relationer, psykologiske behov samt ressourcer, som alt sammen har betydning for at forstå uhensigtsmæssig adfærd.

Det er for Red Barnet helt centralt, at dette børnesyn også afspejles ved fastsættelsen af foranstaltninger. Foranstaltninger bør derfor vælges på baggrund af faglige vurderinger af, hvad der bedst sikrer elevens personlige, faglige og sociale trivsel og dermed kan skabe varige ændringer af den uhensigtsmæssige adfærd, og som kan genoprette fællesskabet for alle elever.

Foranstaltningerne skal dog aldrig stå alene, men suppleres af pædagogiske aktiviteter, der understøtter alle børns trivsel og undervisningsmiljø.

---

¹ Greene, R.W., 2018, *Fortabt i skolen*, Forlaget Pressto.

Behov for flere ressourcer – ikke skærpede sanktionsmuligheder

Red Barnet ser ikke et behov for at skærpe mulighederne for sanktioner rettet mod enkeltelever. Der er i stedet behov for at tilføre ressourcer, så lærere og pædagoger har mulighed for at arbejde systematisk og målrettet med fremme af et trygt undervisningsmiljø for alle elever, og for at opbygge en fælles pædagogisk praksis for håndtering af voldsom og uhensigtsmæssig adfærd – med pædagogiske metoder, der ikke udskammer og ekskluderer elever.

Ordensbekendtgørelsen giver allerede i sin nuværende form skoler mulighed for grænsesættende og genoprettende praksis. F.eks. muliggør bekendtgørelsen, at elever kan blive bedt om at assistere med at udbedre skader på skolen – vel at mærke samtidigt med, at der iværksættes pædagogiske initiativer for at sikre elevens positive tilbagevenden til klassen. Det er ligeledes allerede muligt at hjemsende elever eller finde alternative skoletilbud.

Sanktionsforanstaltninger som eftersidning og hjemsendelse risikerer at skabe stærkere modstand mod skolen, flere episoder med voldsomme handlinger og børn i stærkere mistrivsel. Når en elev bliver hjemsendt, er eleven i risiko for at miste sin tilknytning til klassen og relationerne til de andre elever. Det sender samtidig et signal til klassekammeraterne om, at det er okay at ekskludere hinanden, når man bryder reglerne eller overtræder andre elevers grænser. Det skaber utryghed, og det risikerer at sætte grundlaget for fællesskabet over styr. Derudover kan en hjemsendelse også få faglige konsekvenser for barnet, og i nogle tilfælde vil skolerne komme til at hjemsende børn til en uge med skærm eller til familier, hvor der ikke er en tryk base².

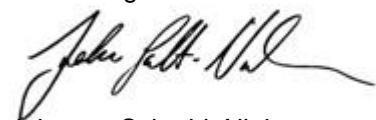
Positivt med styrket fokus på fællesskab og sammenhæng til Undervisningsmiljøloven

Red Barnet ser positivt på, at Ordensbekendtgørelsen får et styrket fokus på fællesskabet samt sammenhængen til Undervisningsmiljølovens mobbebestemmelser.

Afslutningsvis vil vi opfordre til at undervisningsministeriet indkalder parterne i Sammen om Skolen og børnefaglige organisationer til at få skrevet et tidssvarende børnesyn frem i en ændret ordensbekendtgørelse.

Red Barnet står til rådighed ved ønske om uddybelse af ovenstående. Kontakt seniorrådgiver, Naja Kinch Sohn, nks@redbarnet.dk

Med venlig hilsen

Johanne-Schmidt Nielsen, generalsekretær

---

² Hansen, H.R. 2009, *Straf mod mobning og skoleuro* i Jette Kofoed & Dorte Marie Søndergaard (red.) Mobning. Sociale processer på afveje, Hans Reitzels Forlag.

Høringssvar fra FOLA, Forældrenes Landsorganisation

Vedrørende udkast til bekendtgørelse og tilhørende vejledning om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen) i høring.

Som interesseorganisation for forældre med børn i SFO svarer vi hermed hovedsageligt på den del af ordensreglerne som forholder sig til samarbejde mellem skole og SFO i afsnittene om §§ 2 og 8.

FOLA's Bekymring vedrørende Nye Ordensregler

I FOLA er vi dybt bekymrede for, om de nye ordensregler vil fremme en straffekultur i skolerne. Vi mener, at det er langt vigtigere, at skolerne har mulighed for og ressourcer til at anvende pædagogiske redskaber, der fremmer trivsel og ordentlig adfærd.

Vi tror ikke, at disse nye ordensregler vil skabe bedre skoler for vores børn. Tværtimod ser vi en udvikling, hvor flere og flere børn har brug for specialpædagogiske tiltag. Vi mener, at der burde være større fokus på at støtte disse børn, frem for at indføre nye straffe. Vi er også bekymrede over, at forældre kan risikere at miste børne- og ungeydelsen, hvis de ikke er i stand til at efterleve skolens foranstaltninger vedrørende børn, der ikke overholder ordensreglerne. Ingen børn får det bedre af, at deres forældre mister penge.

Sammenfattende opfordrer vi til, at der lægges større vægt på forebyggende pædagogiske tiltag og støtte til børn med særlige behov, frem for at indføre straffe, der kan have negative konsekvenser for både børn og forældre.

Opgaver i SFO

I forslaget fremgår det, at SFO'en eller fritidshjemmet skal kunne varetage tilsyn med elever, der er udelukket fra undervisningen eller har fået tildelt eftersidning. Vi finder dette yderst problematisk. SFO'en er et forældrebetalt tilbud, som forældre med børn i SFO'en betaler for. Hvis SFO'en skal påtage sig tilsynsopgaver med elever fra skolen på tværs af alle klassetrin i SFO'ens åbningstid, vil det uundgåeligt medføre øgede personaleopgaver. Mange steder deles lokaler mellem undervisning og SFO. Det kan betyde, at en elev fra 9. klasse skal opholde sig i SFO'en sammen med børn fra indskolingen, hvilket vil lægge ekstra pres på personalet og ressourcerne, og være ubehageligt for både SFO'ens børn og den straffede elev.

Vi ser allerede nu en udpræget tendens til at SFO-personalet løfter mange opgaver for skolen, hvilket tager tid, kræfter og ressourcer fra SFO'ens primære opgaver. Vi ønsker, at der bliver fokuseret på at sikre, at SFO'ens ressourcer bliver brugt til den fritidspædagogiske indsats for de tilmeldte børn, fremfor at pålægge SFO'en flere opgaver, som ikke relaterer sig til dens kerneopgaver.

Vi anser det som helt urimeligt at belaste SFO'en med ekstra tilsynsopgaver, der ligger uden for dens primære formål. Det er afgørende, at SFO'en kan bevare sit fokus på at skabe et trygt og udviklende miljø for de børn, der er tilmeldt.

Fra udkast til vejledning

24. Det vil også fremgå af nogle af bestemmelserne, at skolen skal føre tilsyn med eleven, hvis eleven ikke kan være i klassen – fx for eksempel pga. udelukkelsen fra undervisningen. Det vil sige, at eleven skal være et sted, hvor skolens ansatte kan tage sig af eleven, **Det vil for eksempel kunne være på SFO'en inden for SFO'ens normale åbningstid, såfremt der kan føres det nødvendige opsyn med eleven.** Betingelsen kan opfyldes efter aftale med forældrene om, at de selv sørger for, at deres barn er under opsyn – eller at forældrene selv tager ansvar for, at deres barn for eksempel er alene hjemme. Skolen kan dog ikke kræve, at forældrene selv står for opsynet med deres barn, mens eleven er udelukket fra undervisningen. **Så hvis forældrene ikke selv kan stå for tilsynet, må skolen sørge for tilsyn, som er pas- sende for elever på det pågældende klassetrin. Det kan for eksempel ske ved, at eleven er på fritidshjem/i skolefritidsordning,** eller at eleven kan opholde sig og beskæftiges et sted på selve skolen. Reglerne om tilsyn er uddybet i bekendtgørelsen om tilsyn med eleverne i skoletiden.

Styrelsen for Undervisning og
kvalitet

30. oktober 2024

Teglholmsgade 1
2450 København SV

Høring over udkast til bekendtgørelse og tilhørende vejledning om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen)

I Autismeforeningen ved vi, hvor meget trivsel betyder for børns læring og udvikling. Vi finder det derfor meget positivt, at skolelederen fremover forpligtes til, inden for 10 arbejdsdage, at udarbejde en handleplan, når det konstateres, at der er problemer med det psykiske undervisningsmiljø.

Til gengæld bekymrer det os, at det nye i bekendtgørelsen beskrives som øgede muligheder for at sanktionere enkeltelever, der ikke lever op til skolens regelsæt. Af bekendtgørelsens vejledning fremgår det netop, at et dårligt, psykisk miljø - med eksempelvis mobning - skyldes ekskluderende gruppedynamikker og utrygge fællesskaber snarere end enkeltpersoner.

I Autismeforeningen tror vi på, at børn opfører sig ordentligt, hvis de kan

Siden 2016 har Autismeforeningen hvert år gennemført en inklusionsundersøgelse for at tage temperaturen på ufrivilligt skolefravær og autistiske børns trivsel i folkeskolen. Respondenterne er forældre til børn i den skolepligtige alder, og af disse svarer 75,6 % i dette års undersøgelse, at deres barn i almenskolen ikke i tilstrækkelig grad kompenseres for deres udfordringer og får den hjælp, de har behov for.

Undersøgelsen viser desuden, at for de børn, der går i almen folkeskole, oplever 42% af forældrene, at barnet ikke modtager den nødvendige hjælp til socialisering ift. skolens fællesskab, mens 56,6 % af respondenterne svarer, at deres barn ventede mere end 2 år på udredning, efter det var klart, at barnet var i mistrivsel.¹

Vi ved, at autistiske børn ofte har udfordringer med kommunikation, eksekutive funktioner, sansebearbejdning og forestillingsevne. For vores målgruppe kan manglende hjælp og utrygge læringsmiljøer derfor forårsage uhensigtsmæssig adfærd og autistiske nedsmeltninger, og vi frygter derfor, at det øgede fokus på sanktioner vil ramme autistiske børn ekstra hårdt.

Vi opfordrer derfor til, at skolelederen i forbindelse med udarbejdelsen af en handleplan, og forud for sanktioner, forpligtes til at undersøge, om et barns uhensigtsmæssige adfærd skyldes, at barnet ikke i tilstrækkelig grad kompenseres for sine udfordringer og modtager den hjælp, der er nødvendig, for at barnet kan indgå i almenskolens fællesskab.

Autismeforeningen ønsker et samfund med plads til diversitet

Mange autistiske børn slår sig på folkeskolen, hvilket i høj grad skyldes en udpræget normtænkning, der sætter meget snævre rammer for, hvordan og hvor hurtigt børn bør lære og udvikle sig. Fra forskning ved vi, at mobning og psykisk mistrivsel netop opstår i miljøer, hvor normerne er snævre, og vi frygter, at øgede sanktionsmuligheder vil betyde et endnu større fokus på det normative på bekostning af det rummelige og anerkendende.

Dette frygter vi bl.a., fordi forskning har påvist, at det at bruge sanktioner som pædagogisk redskab medfører øget aggressiv og voldelig elevadfærd². Ligeledes har skoleforsker Louise Klinge bl.a. vist,

at læreres irrettesættelser påvirker elevers motivation, tryghed og koncentration negativt, ikke bare for de elever, irrettesættelsen er rettet imod, men også for de elever der blot overhører den³. Dette gælder ikke mindst autistiske børn, hvor affektsmitte er hyppig. Trods den gode hensigt; at de udvidede sanktionsregler skal beskytte de børn, adfærden går ud over, så frygter vi, at det vil få den modsatte effekt.

Institutionaliseret eksklusionspraksis resulterer i ufrivilligt skolefravær for rigtig mange autistiske børn

Dansk forskning viser, at læreres brug af sanktioner og skæld ud smitter af på klassefællesskabet. Elever, der af lærerne udpeges som problemskabende, ekskluderes derfor også ofte herfra⁴. Af samme årsag bliver sanktioner i dansk forskning og faglitteratur beskrevet som institutionaliseret eksklusionspraksis⁵.

Ufrivilligt skolefravær er et hyppigt problem blandt autistiske børn, hvilket understreges af vores inklusionsundersøgelse, der viser, at 46,1 % af respondenternes børn har oplevet det. I AutismeForeningen frygter vi, at det tal blot vil stige som konsekvens af et øget fokus på sanktioner, da disse pr. definition er ekskluderende. Hvis det tal skal vendes, og flere autistiske børn skal lykkes i folkeskolen, så skal vi bevæge os væk fra det normative og i stedet blive bedre til at se bag om adfærden.

R rigtig mange autistiske børn har en selvfortælling om, at de er forkerte eller ikke gode nok. Hvis skolen bekræfter dem i dette narrativ, skabes der hurtigt en selvopfyldende profeti. Eftersidning eller tvangsflytning til en anden klasse eller skole vil i høj grad bidrage til en sådan negativ selvfortælling. Mange autistiske børn har svært ved skift, hvilket blot vil gøre denne problematik værre, og vi ser derfor en stor risiko for, at endnu flere autistiske børn skubbes ud af folkeskolen.

Forældre kender deres børn bedst, men inddrages sjældent

I AutismeForeningen hører vi igen og igen fra forældre, at de har brugt år på at overbevise skolen om, at deres barn har brug for støtte eller udredning. Den hyppigste oplevelse er, at skolen ikke tager forældrenes bekymring eller viden om barnet seriøst.

Derfor bekymrer det os, at lovforslaget lægger op til, at de fleste sanktioner faktisk er forvaltningsvirksomhed. Der er dermed ikke tale om afgørelser, som forældrene kan klage over, eller som skolen er forpligtet til at notere. Vi frygter, at det vil betyde, at skolen i endnu mindre grad vil lytte til forældrene og tage deres overvejelser ift. årsagen til deres barns adfærd alvorligt.

I AutismeForeningen hører vi konstant historier om forældre, der i årevis er blevet beskyldt for, at manglende opdragelse er årsag til deres barns negative adfærd, inden barnet endelig bliver udredt som autist, og det erkendes, at adfærden skyldes overbelastning og manglende hensyntagen.

Vi frygter, at den problematik vil øges, hvis skolen ikke har notatpligt, og forældrene er frataget deres klageadgang. Vi opfordrer derfor til, at skolen, ved sanktioner, forpligtes til at inddrage forældrene. Vi opfordrer ligeledes til, at forældrene gives klageret, så forældrene har mulighed for at få vurderet af en ekstern myndighed, om skolen har iværksat den nødvendige hjælp forud for sanktioneringen.

¹ [inklusionsundersogelsen2024.pdf](#)

² *Exceptional Children*

Metzler, C. W., Biglan, A., Rusby, J. C., & Sprague, J. R. (2001). Evaluation of a comprehensive behavior

management program to improve school-wide positive behavior support. *Education and treatment of Children*, 448-479.

³ Klinge, L. (2017): *Lærereens relationskompetence – kendetegn, betingelser og perspektiver*. Dafolo.

⁴ Hedegaard-Sørensen, L., & Grumløse, S. P. (2016). *Lærerfaglighed, inklusion og differentiering: Pædagogiske lektionsstudier i praksis*. Samfundslitteratur.

⁵ Thastum, M. (2019): Skolefravær – udbredelse og forståelser. I: *Skolens fraværende børn – årsager og indsatser*. Dafolo.

Høringssvar fra Børns Vilkår om udkast til bekendtgørelse og tilhørende vejledning om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen)

Børns Vilkår er overordnet bekymret for, at udkastet til ordensbekendtgørelsen og tilhørende vejledning i overvejende grad fokuserer på straf og eksklusion fremfor for pædagogiske metoder, støtteordninger og inkluderende fællesskaber som værktøjer til at fremme god orden, positiv adfærd og trivsel.

Pædagogiske metoder og støtteordninger understøtter elevernes sociale udvikling og bidrager til et trygt undervisningsmiljø, som giver eleverne de bedste betingelser for at kunne udvikle sig fagligt og socialt.

Vi ser desuden med bekymring på det børnesyn, som udkastet til bekendtgørelsen og tilhørende vejledning er baseret på, og vi er kritiske over for udkastets manglende forståelse for, at elevens adfærd ikke kan ses isoleret fra det skolemiljø, eleven er en del af.

Straf og sanktioner som værktøj til at fremme god ro og orden står i modstrid til den dannelsesopgave, skolerne har, og for den enkelte elev kan straf have alvorlige langsigtede konsekvenser. At lægge vægt på den form for værktøjer er også at svigte de lærere og pædagoger, som hver dag arbejder for at støtte den enkelte elevs faglige og sociale udvikling i et klassefællesskab med mange elever. De lærere og pædagoger har brug for tiltag i form af specialpædagogiske kompetencer, ressourcer og støtteforanstaltninger til at styrke det gode, trygge klasemiljø samt pædagogiske værktøjer til at forebygge og håndtere udadreagerende og aggressiv adfærd.

**STOP
SVIGT**

Derfor opfordrer vi i Børns Vilkår til, at der i ordensbekendtgørelsen og i tilhørende vejledning i langt højere grad fokuseres på, at god ro og orden fremmes gennem anerkendende pædagogiske tilgange, omsorgsfuld og relationskompetent pædagogisk praksis samt etablering af støtteforanstaltninger omkring den enkelte klasse, hvor der opstår akutte eller langsigtede udfordringer med uhensigtsmæssig opførsel og utryghed.

Vedr. mulighed for at anvende skoletjeneste i forbindelse med eftersidning

Børns Vilkår er bekymret for, at elever med tilføjelserne i vejledningen kan pålægges praktiske opgaver som oprydning eller lignende aktiviteter i forbindelse med eftersidning.

Selvom intentionen er at skabe en sammenhæng mellem adfærd og konsekvens, er det vores bekymring, at det i praksis ofte vil blive opfattet som en straf af eleverne. Denne tilgang er desuden langt fra skolens opgave og de pædagogiske metoder, skolen anvender i andre sammenhænge, hvor elever har brug for støtte og hjælp.

Oplevelsen af straf kan resultere i, at eleven føler sig stigmatiseret og ydmyget, hvilket kan føre til yderligere aggressiv og voldelig adfærd samt mere modstand mod skolen. Ligesom vi ikke straffer en elev, der ikke kan stave, skal vi heller ikke straffe elever, der ikke kan finde ud af den sociale adfærd.

I stedet for at straffe eleverne med praktiske opgaver bør fokus være på at forstå handlemønstre og bagvedliggende årsager til den uhensigtsmæssige adfærd. Dette skal bidrage til at iværksætte de nødvendige støtteforanstaltninger og ændringer i elevens miljø, så eleven understøttes i at indgå hensigtsmæssigt i skolens fællesskaber.

Børns Vilkår er desuden bekymret for, at det i vejledningen fremgår, at eftersidning fremover skal anses for at være faktisk forvaltningsvirksomhed, og dermed ikke en afgørelse i forvaltningsretlig forstand. Det kan medføre, at eleven og forældrene ikke længere har krav på at blive partshørt mv. Eftersidning er efter Børns Vilkårs opfattelse et markant indgreb i barnets privatliv. Det bør derfor anses for et være en afgørelse med de krav og rettigheder dette medfører for barnets og dets forældre.

Børns Vilkår ser med bekymring på, at der ikke eksplicit stilles krav om, at beslutninger om eftersidning skal dokumenteres, jf. vejledningens formulering ”en god idé”. Det er efter Børns Vilkårs overbevisning helt afgørende, at alle sanktioner dokumenteres udførligt herunder med beskrivelse af begrundelse og valg af sanktion.

Vedr. præcisering af forældres ansvar og forældreplæg

I Børns Vilkår er vi kritisk indstillet overfor muligheden for at kunne anvende forældreplæg og evt. fratagelse af børnepenge.

Erfaringerne fra den økonomiske sanktion ved ulovligt fravær viser, at den form for sanktioner ikke har nogen betydning i forhold til at få børnene tilbage i skole. Det er nærliggende at antage, at det samme vil gøre sig gældende her. Derimod er der risiko for en social slagside og at dette tiltag rammer familier, der i forvejen har det svært. Derfor kan forældreplægget blive en ekstra byrde for de i forvejen pressede familier, hvilket i sidste ende kan medføre yderligere marginalisering, modstand mod skolen og langvarig mistrivsel.

Det er efter vores overbevisning helt afgørende, at der i stedet fokuseres på forebyggelse samt tidlig og helhedsorienteret støtte til klasser og familier, der oplever udfordringer.

Vedr. mulighed for at iværksætte en akut indsats over for elever, der har behov for en øjeblikkelig specialpædagogisk indsats

Børns Vilkår ser positivt på, at ordensbekendtgørelsen tydeliggør muligheden for at iværksætte en akut specialpædagogisk indsats for elever med udadreagerende adfærd, når der er et øjeblikkeligt behov. Det er essentielt, at skolerne hurtigt kan reagere på elever i særlig vanskelige situationer og sikre, at de og hele klassen modtager den nødvendige støtte. Dog vil vi gerne understrege vigtigheden af, at denne form for specialpædagogisk bistand bliver iværksat med udgangspunkt i elevens og klassens behov og ikke som en disciplinær foranstaltning.

Det er afgørende, at akutindsatsen ikke anvendes som en sanktion for overtrædelse af skolens ordensregler, men alene vurderes ud fra, om eleven har behov for specialpædagogisk bistand.

Hertil er klasse- og skolefællesskabet en afgørende forudsætning for barnets trivsel, og det kan have alvorlige konsekvenser for elevens sociale udvikling og følelsen af at høre til og være en del af fællesskabet, hvis eleven bliver isoleret fra sine klassekammerater i længere tid. Selv midlertidige indsatser bør derfor tilrettelægges på en måde, der sikrer, at eleven i videst muligt omfang bevarer kontakt til klassen.

Endelig vil vi gerne understrege, at en tæt dialog mellem skole, elev og forældre er helt afgørende, og at forældrene og eleven inddrages tidligt i processen, så de kan gøre deres synspunkter gældende i forhold til processen og valg af indsats.

Vedr. forenkling af reglen om overflytning af en elev fra en skole til en anden

Børns Vilkår ser med bekymring på forslaget om at henlægge beføjelsen til at beslutte overflytning af en elev fra én skole til en

anden til kommunalbestyrelsen, uden at skolelederne skal være enige om beslutningen.

Hvis man som skoleleder skal kunne tage imod en elev med alvorlige udfordringer og i alvorlig mistrivsel på en pædagogisk ansvarlig måde, kræver det viden og ressourcer at kunne placere eleven i en klasse og et miljø, der er hjælpsom for både den pågældende elev og den klasse, som eleven skal starte i.

En kommunalbestyrelse er ikke en del af skolernes hverdag, og bør derfor ikke kunne træffe en sådan beslutning uden grundig inddragelse af de berørte skoleledere, forældrene og barnet.

Vedr. fleksibiliteten ift. udelukkelse af elever fra undervisningen er tydeliggjort

Efter Børns Vilkår klare overbevisning bør udelukkelse fra undervisningen altid være sidste udvej, når alle andre pædagogiske indsatser er udtømt. Eksklusion fra undervisningen har negative konsekvenser for elevernes faglige udvikling og sociale tilknytning til skolen. For elever, der i forvejen har udfordringer, kan gentagne udelukkelser fra undervisningen føre til forværring af de underliggende årsager og risiko for yderligere marginalisering.

Børns Vilkår opfordrer derfor til, at begrænsningen om maksimalt to udelukkelser pr. skoleår genindføres i ordensbekendtgørelsen. Samtidig bør i vejledningen lægges større vægt på at styrke anvendelsen af pædagogiske tiltag, der kan imødegå adfærdsproblemer uden at ekskludere elever fra fællesskabet.

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl, direktør

Giver børn en ny start

Roskilde 1. november 2024

Høringssvar til bekendtgørelse om fremme af god opførsel i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen) med tilknyttet vejledning

Julemærkehjemmene hjælper børn ud af skolevægring og mobning

På Julemærkehjemmene er vi årligt i berøring med godt 950 folkeskoler landet over, når vi hjælper knap tusind børn fra hele landet til en bedre trivsel og en ny start, som giver en afgørende ballast til det enkelte barn, når det skal tilbage til hverdagen i skolen efter opholdet. På Julemærkehjemmene får børnene undervisning på hjemmets skole af lærere, som er ansat i den lokale kommune. De kommunalt ansatte lærere og Julemærkehjemmenes pædagogiske personale samarbejder tæt om det enkelte barn, og vi er derfor i stand til at møde børnene, hvor de er. Mange børn kommer med problemer som skolevægring, at føle sig udenfor og en mistet tro på sig selv, men børnene får en anden oplevelse af skolelivet, læring og undervisning på Julemærkehjemmet.

Børnenes problemer har ofte rod i bl.a. mobning, og vores resultater viser, at fire ud af fem børn oplever, at mobningen er stoppet, når vi spørger dem et år efter ophold på Julemærkehjem. De resultater opnår vi gennem et velorkestreret og tværfagligt pædagogisk arbejde, der tager udgangspunkt i fællesskab, nærvær og et inkluderende og rummeligt børnesyn. Vi tror på, at alle børn er værdifulde, har potentiale til at udvikle sig og har behov for anerkendelse fra nærværende voksne. Et børnesyn, som vi synes har værdi i andre sammenhænge også – herunder i skolen. Mange af børnene, som kommer på Julemærkehjem, har ikke tidligere oplevet at indgå positivt i et fællesskab, men på Julemærkehjemmene er det et vilkår, at alle børn skal indgå i fællesskabet, og det er de voksnes opgave at sikre, at børnene føler sig som en del af det. Derfor arbejder vi med trivsel hele vejen rundt. Både på tematiske trivselsværksteder, som kan handle om f.eks. digitale vaner og livsglæde, hvor børnene lærer at sætte ord på følelser og grænser, men også på Julemærkehjemmets skole og i børnenes daglige rutiner. Med vores solide praktiske viden om børns trivsel har vi derfor nogle indsigter, som vi mener kan bidrage til vejledningen for ordensbekendtgørelsen i folkeskolen. Desuden bakker vi op om de bemærkninger, som Børnesagens Fællesråd afgiver, herunder pointer om børnesynet. Det er vores håb, at fokus i en ny vejledning vil være på at forebygge mistrivsel og skabe sunde fællesskaber via en kultur, der giver plads til hvert enkelt barn, og til at alle børn kan opleve at have en positiv betydning for andre. Det kræver at voksne – lærere, pædagogisk personale, ledelse og forældre – fælles tager ansvar for trivslen. Gerne gennem en tidlig og systematisk forebyggelse f.eks. i form af en årlig trivselsuge.

En fast årlig trivselsuge i folkeskolen

Vi har en stor bekymring for vejledningens gennemgående fokus på at sanktionere den enkelte elev. Vi henviser i den sammenhæng til høringssvaret fra Børnesagens Fællesråd. Vi fokuserer derfor i vores videre bemærkninger på, at der også er tilføjet en række forslag til foranstaltninger, der kan indgå i en handlingsplan mod mobning. Vi bifalder dette og ser et potentiale i flere af tiltagene, der dog vil kræve en separat handlingsplan.

Vi vil derfor gerne bidrage konkret ved at gøre opmærksom på projektet "National trivselsuge", som vi udarbejder sammen med Dansk Center for Undervisningsmiljø, og som stemmer godt overens med de gode takter i jeres forslag om en temauge og nogle af de andre punkter fra vejledningens side 3, det gælder blandt andet:

Giver børn en ny start

- Afholdelse af en temauge om trivsel/mobning for årgangen/hele skolen
- At lave øvelser i klassen, der skaber dialog og refleksion over, hvilke udfordringer og opmærksomhedspunkter der kan opstå, når man kommunikerer på nettet
- Igangsættelse af forskellige fællesskabsskabende aktiviteter i klassen
- Sætte mobning og klassens trivsel på dagsordenen til forældremøder

Med en fast national trivselsuge, samme uge hvert år, skabes der fokus på, at trivsel ikke kun er vigtigt i undervisningen, men også i frikvarterne, på vejen til og fra skole, i hvordan forældrene taler om skolen med deres børn og i forældresamarbejde for at løse uenigheder på en konstruktiv måde. Det er en forebyggende indsats, som samtidig giver værktøjer til at håndtere de situationer, som trods indsatsen opstår.

Konceptet, indholdet og materialer er under udarbejdelse, og det vil være omkostningsfrit for grundskolerne at bruge vores koncept. Vi leverer rammerne og indholdet, der vil tage højde for at inddrage både elever, forældre, skolens samlede personale, ledelse, skolebestyrelse, elevråd og skoleforvaltning.

Uddrag af hvad skolerne kan forvente af vores materiale:

- *Skolerne får en detaljeret vejledning* om, hvordan de kan integrere trivselsaktiviteter i forskellige fag samt forslag til daglige temaer og aktiviteter, der kan tilpasses den enkelte skoles behov og kapacitet.
- *Via digitale ressourcer* kan lærere og pædagoger finde undervisningsmaterialer, videooplæg, podcasts og interaktive værktøjer, der understøtter deres forberedelse og undervisning om trivsel.
- *Plakater, breve til forældre og digitale medieressourcer* til brug på skolens interne og eksterne kommunikationskanaler sikrer, at det er nemt at skabe opmærksomhed og engagement om trivselsugen. Forældre kan f.eks. indkaldes til forældremøde i ugen.
- *På workshops og webinars* er der fokus på konkrete værktøjer og metoder, som lærere og pædagoger kan anvende for at forbedre klassens miljø, styrke relationer og fremme en positiv social dynamik.
- *Materialer og cases viser best practice* og veje til, hvordan man skaber vellykkede trivselsinitiativer.
- *Vi følger op* med opfølgningsmaterialer og refleksionsøvelser, som lærere og pædagoger sammen med eleverne og i faglige sammenhænge kan bruge til at evaluere ugen og planlægge trivselsarbejdet fremover.

Vi foreslår, at trivselsugen bliver gjort til en obligatorisk del af det at gå i folkeskole og ikke nøjes med at være en mulig foranstaltning i en handlingsplan, der udarbejdes på bagkant af opdaget mobning. Vores projekt med DCUM sikrer, at alle skoler, uanset størrelse og ressourcer, har mulighed for at deltage aktivt og få mest muligt ud af trivselsugen. Se gerne mere i bilaget "Bilag_National_trivselsuge_projektbeskrivelse".

Omfanget af digital mobning er stigende og kræver mere læring om digital trivsel

Af udkastet til vejledningen fremgår et øget fokus på digital adfærd – bl.a. i tilføjelsen "Alle sanktioner i ordensbekendtgørelsen kan bruges ved digital grænseoverskridende adfærd", som fremgår af side 5. Desuden anerkendes det, at det er en svær opgave at opspore og sætte ind overfor digital grænseoverskridende adfærd, og derfor er det "fortsat afgørende, at forældre tager ansvar for deres børn i fritiden og for deres børns færden på nettet". I Julemærkefonden har vi netop udgivet analysenotatet "Mobning som voksne ikke ser – omfanget af digital mobning er stigende". Heri sætter vi ikke kun fokus på den stigende tendens, men har også løsninger, der kan klæde voksne bedre på til at sætte ind over for digital mobning. Digital trivsel er som al anden trivsel et fælles voksenansvar, der ikke kun kan påhvile forældre. Digital trivsel skal i høj grad læres og kan med fordel få et ben i en årlig national trivselsuge. Analysenotatet er vedhæftet Bilag_analysenotat_digital mobning

Vi er glade for at bidrage til denne høring med vores viden, som har afsæt i praksis, vores resultater og faglighed. Vi bakker op om et øget fokus på børns fællesskaber, hvor der i tilgangen tages afsæt i både det enkelte barn og fællesskabet. Vi håber meget at kunne se en kulturforandring, hvor et barn – uagtet om det reagerer med vrede, stilhed, selvisolation, fysisk voldsomhed eller andet – ses som et barn, der har brug for voksne, der træder ind og skaber

ordentlige betingelser for, at det enkelte barn kan være del af klassens og andre fællesskaber. I det lys er sanktioner mod enkeltelever i vores optik problematisk, da der sker en italesættelse af et barn, som "den, der skaber problemer", mens andre børn er "dem, det går udover". Den tilgang er ikke fremmede for et sundt fællesskab – heller ikke i skolen.

Giver børn en ny start

Vi står gerne til rådighed og uddyber meget gerne projektet "National trivselsuge" både mundtligt og skriftligt.

Venlig hilsen

Søren Ravn Jensen
Direktør i Julemærkefonden

Høringssvar: Ordensbekendtgørelsen
AARJK@uvm.dk

28. oktober 2024

FRISKOLERNE takker for muligheden for at afgive høringssvar i ovenstående høring.

Vi mener det fremlagte forslag, kan være medvirkende til at fremme god orden i folkeskolen.

De konkrete pædagogiske forslag læser vi som illustration af mulighederne i lovgivningen, og ikke direkte vejledning. Vi mener den enkelte skole vil være de rette til at vurdere og iværksætte konkrete pædagogiske indsatser.

At være praktisk medhjælp til skolens pedel vil eksempelvis, kunne sende et uheldigt signal, om at det er en straf at lave praktisk arbejde, og dette vil gå direkte imod de politiske ønsker for den store reform af ungdomsuddannelserne.

Vi imødeser et vejlednings- og formidlingsmateriale fra UVM, og håber der dels vil være vejledningsmateriale til skolelederne, til skolens medarbejdere og orienteringsmateriale til forældre.

Vi afventer hvilke afledte effekter denne lovgivning vil have for de frie grundskoler.

Venlig hilsen

Peter Bendix Pedersen
Formand for FRISKOLERNE

Maren Skotte
Sekretariatsleder

Høringssvar til Børne- og Undervisningsministeriet vedrørende brugen af begrebet "skoletjeneste" i forbindelse med udkast til ordensbekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen.

Til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet,

Vi vil gerne benytte denne høringsmulighed til at gøre opmærksom på, at brugen af begrebet "skoletjeneste" i forbindelse med oprydningsopgaver og lignende aktiviteter ved eftersidning er uhensigtsmæssigt, da "skoletjeneste" er et gammelt og veletableret begreb, der bruges om den undervisning, der foregår på kulturinstitutioner i hele landet (åben skole). Det er et begreb, der opstod i 1970'erne, og siden da blevet udbredt og nu bruges af kommuner, kulturinstitutioner og andre aktører omkring folkeskolen.

I ministeriets nyhed af 27. september 2024 "Nu skærpes reglerne for at sikre ro og orden i folkeskolen" optræder begrebet skoletjeneste i første afsnit samt under "Overblik over justeringer i ordensbekendtgørelsen og den dertilhørende vejledning", punkt 2. At anvende dette begreb til disciplinære opgaver såsom oprydning risikerer at skabe forvirring og er uhensigtsmæssigt i forhold til, at skoletjeneste er en aktivitet, der dækker over den undervisning, lærerne vælger at benytte på kulturinstitutioner uden for skolen.

Skoletjeneste-begrebet indgår ikke direkte i udkast til ordensbekendtgørelse og vejledning, men vi opfordrer til en opmærksomhed på, at det ikke anvendes i denne kontekst, men fortsat bruges om de pædagogiske aktiviteter, der foregår i de eksterne læringsmiljøer som en del af skolens undervisning.

Vi håber, at ovenstående vil blive taget til efterretning, så skoletjeneste-begrebet ikke fremover anvendes i forbindelse med ordensbekendtgørelsen.

Med venlig hilsen

På vegne af Skoletjenesten – videncenter for eksterne læringsmiljøer,

Siska Rohr Harrebye
Kommunikationschef
tlf. 24901368

Skoletjenesten – videncenter for eksterne læringsmiljøer
Nyropsgade 7, 6. sal
1602 København V
www.skoletjenesten.dk

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Teglholmsgade 1

2450 København SV

Bemærkninger til udkast til ny bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen samt vejledning

Danske Skoleelever takker for muligheden for at give bemærkninger til høring over udkast til ny bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen samt vejledning.

Danske Skoleelever har tidligere offentligt forholdt sig [kritisk i forhold til stramninger](#) i ordensbekendtgørelsen. Senest i et åbent brev til Børne- og Undervisningsministeren den 4. oktober, hvor vi sammen med De Anbragtes Vilkår, Skole og Forældre, Red Barnet, UNICEF, Børnerådet og Børns Vilkår udtrykte bekymring for, at stramningerne af ordensbekendtgørelsen ikke afspejler et nutidigt børnesyn.

Nedenfor findes først vores generelle bemærkninger til udkastet, hvorefter nærmere bemærkninger til udkastets enkelte dele følger.

Overordnede bemærkninger og ønsker til udkastet

Danske Skoleelever skal indledningsvist påpege følgende forhold, der er relevante at overveje i relation til udkastet.

Negative sanktioner bør ikke være første iværksættelse

I Danske Skoleelever anerkender vi, at der er behov for handling, når grænseoverskridende adfærd finder sted på skoler. Vi mener dog overordnet, at det er problematisk, at negative sanktioner i form af foranstaltninger står som første mulighed i udkastet. Vi opfatter det som positivt, at foranstaltninger iværksættes på baggrund af en samlet vurdering, samt at det skal finde sted i

samspil med det pædagogiske arbejde. Dog opfatter vi det som problematisk, at straf og negative sanktioner muliggøres som første skridt fremfor dialog. For elever, der bliver mødt af negative sanktioner som første reaktion, vil det efterfølgende pædagogisk arbejde være mindre virkningsfuldt. Endvidere finder vi bekendtgørelsens frakobling fra folkeskolelovens formålsparagraf, hvor skolen anses som værende medansvarlig for elevens udvikling, uhensigtsmæssig. Selvom det af vejledningen fremgår, at foranstaltninger altid bør følges op med dialog, så betragtes elevens adfærd som en isoleret størrelse uden forbindelse til det skolemiljø, som eleven er en del af i bekendtgørelsen. Hvorimod formålsparagraffen fremhæver skolens opgave i at understøtte elevens udvikling, tillid til egne muligheder, baggrund for at tage stilling og handle, samt opgaven i at forberede eleverne til deltagelse, medansvar og pligter. Vi vil derfor opfordre til, at negative sanktioner ikke er muligt som første iværksættelse ved overtrædelse af skolens ordensregler og værdisæt. Disse overtrædelser er udtryk for mistrivsel, der ofte også skyldes faktorer udenfor skolens rammer. Derfor forslår vi, at det skal fremgå af bekendtgørelsen, at pædagogiske og psykologiske indsatser skal finde sted, før der iværksættes negative sanktioner i form af foranstaltninger.

Vi elever vil endvidere gerne understrege, at det vil komme til at dreje sig om at undgå lignede sanktioner, såfremt sanktioner beskrevet i bekendtgørelsen iværksættes over for os.

Det bagvedliggende børnesyn er ikke nutidigt

Vi opfordrer til, at Sammen Om Skolen inviteres ind til få drøftet børnesynet, der fremgår af bekendtgørelsen samt vejledningen – også i fremtidige lovforslag vedrørende fremme af god orden i folkeskolen. Som Danske Skoleelever og flere børneorganisationer har gjort opmærksom på op til denne høring, så mener vi ikke, at flere sanktioner er løsningen på elevers brud på skolens ordensregler og værdisæt. I vores optik giver vejledningen samt bekendtgørelsen ikke udtryk for et tidssvarende børnesyn, hvor børns adfærd forstås kontekstafhængigt. Gennem denne bekendtgørelse og tilhørende vejledning, kan elever blive mødt af negative sanktioner, der har til formål at agere som konsekvens for isolerende handlinger. Vi mener ikke, at det er hverken tidssvarende eller effektivt for skolemiljøerne at møde børn, der står på kanten af fællesskabet, med en negativ sanktion før forståelse.

Behov for flere ressourcer – ikke skærpede sanktionsmuligheder

Danske Skoleelever ser ikke et behov for at skærpe mulighederne for sanktioner rettet mod elever. Der er i stedet behov for at tilføre ressourcer, så lærere og pædagoger har mulighed for at arbejde systematisk og målrettet med fremme af et trygt undervisningsmiljø for alle elever, samt at opbygge en fælles pædagogisk praksis for håndtering af voldsom og uhensigtsmæssig adfærd – med pædagogiske metoder, der ikke udskammer og ekskluderer elever.

Ordensbekendtgørelsen giver allerede i sin nuværende form skoler mulighed for grænsesættende og genoprettende praksis. F.eks. muliggør bekendtgørelsen, at elever kan blive bedt om at assistere med at udbedre skader på skolen – vel at mærke samtidigt med, at der iværksættes pædagogiske initiativer for at sikre elevens positive tilbagevenden til klassen. Det er ligeledes allerede muligt at hjemsende elever eller finde alternative skoletilbud.

Sanktionsforanstaltninger som eftersidning og hjemsendelse risikerer at skabe stærkere modstand mod skolen, flere episoder med voldsomme handlinger og børn i stærkere mistro. Når en elev bliver hjemsendt, er eleven i risiko for at miste sin tilknytning til klassen og relationerne til de andre elever. Det sender samtidig et signal til klassekammeraterne om, at det er okay at ekskludere hinanden, når man bryder reglerne, eller overtræder andre elevers grænser. Det skaber utryghed, og det sætter grundlaget for fællesskabet over styr. Derudover kan en hjemsendelse også få faglige konsekvenser for barnet, og i nogle tilfælde vil skolerne komme til at hjemsende børn til en uge med skærm eller til familier, hvor der ikke er en tryk base.

Bemærkninger til udkastet til ny bekendtgørelsen om fremme af god orden

Nærmere kommentarer til ny bekendtgørelse om fremme af god orden.

Bemærkninger til § 4.

Vi opfatter det som meget problematisk, at ”Foranstaltningen skal stå i rimeligt forhold til elevens forseelse og skal bl.a. vurderes i forhold til forseelsens grovhed (...)”, idet vi ikke mener, at jo grovere forseelsen er, desto strengere skal straffen være. I stedet mener vi, at denne adfærd kalder på en pædagogisk tilgang og et eftersyn af undervisningsmiljøet. Vi er bekymrede for at grænseoverskridende adfærd udelukkende vil blive optrappet, hvis de negative sanktioner kun

bliver af større karakter, og dermed ikke vil bidrage til et trygt undervisningsmiljø for alle. Vi savner grundlæggende et holistisk og forebyggende hensyn i bekendtgørelse med henhold til beslutninger om foranstaltninger, så der ikke blot symptombehandles, men tages hånd om de elever, der befinder sig i alvorlig mistrivsel. Uagtet om det kaldes foranstaltninger eller konsekvenser, så er det også vigtigt for os at bemærke, at mange elever vil opleve det som en straf at blive negativt sanktioneret, og derved kan beslutningen om en foranstaltning medføre en unødvendig konfliktoptrapning.

De øvre rammer for iværksættelse af foranstaltninger

Bemærkninger til § 5. samt § 5. stk. 2

Vi gør opmærksom på, at grænseoverskridende adfærd ofte også skyldes faktorer i hjemmet, og den aftalte hjemsendelse kan således have den modsatte effekt end tilsigtede.

Bemærkninger til § 6.

Bemærkninger til 1)

Eftersidning i op til en time er ikke en konstruktiv handlevej, og kan ikke træde i stedet for pædagogiske indsatser. Elever vil opfatte eftersidning som et forældet afregningssystem, hvor straf benyttes i stedet for dialog. Det bemærkes, at Danske Skoleelever stiller sig kritiske over for denne foranstaltning, idet både forskning og vores egne erfaringer viser, at eftersidning ikke er virkningsfuldt.

Bemærkninger til 3), 4), 8) samt bemærkninger til § 10. – fleksibilitet ift. udelukkelse af elever fra undervisningen

Hjemsendelse og eksklusion øger elevers afstand til klassefællesskabet, og de øvrige elevers sociale samspil reetablerer sig i perioden, hvor den pågældende elev er hjemsendt. Derfor bliver det for hver hjemsendelse sværere og sværere for eleven at komme tilbage i klassefællesskabet. Samtidig får den hjemsendte elev faglige efterslæb samt en vanskeligere position i undervisningen. Der skal med andre ord mere og mere til for, at fællesskabet imødekommer den hjemsendte elev. I Danske Skoleelever opfordrer vi - enten i stedet for eller i samspil med en hjemsendelse – til at iværksætte indsatser i samarbejde med aktørerne og forældrene omkring eleven, så elever, der ikke trives i hjemmet, ikke ender med at blive skubbet ud i endnu større mistrivsel gennem en hjemsendelse.

Bemærkninger til 5), 6), 7)

I Danske Skoleelever mener vi, at de enkelte skoler og skoleledere bør være i stand til at løfte opgaven i at skabe en god overflytning, der ikke sætter eleven i et krydspres mellem skoler. Vi bemærker endvidere, at undervisningsmiljøet omkring eleven skal undersøges, inden beslutningen om overflytning af elever træffes, således at der også tages hensyn til klassemiljøet.

Bemærkninger til § 2 og § 8. – SFO'ens rolle er tydeliggjort

I Danske Skoleelever opfatter vi det som positivt for både forebyggelsen af foranstaltninger samt iværksættelser, at SFO'ens rolle tydeliggøres. Fritidsinstitutioner og fritidspædagogik kan generelt være med til at give elever, der ikke har mulighed for at deltage i klassefællesskabet, et fællesskab forankret i skolen samt synlige trygge voksne. Dette er vigtigt for både den gode implementering af foranstaltninger samt den gode gen-integrering af eleven i klassefællesskabet. Derudover oplever mange elev er SFO'en som en positiv indgangskanal til nye fællesskaber ved overflytninger.

Bemærkninger til vejledning til bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen

Bemærkninger til vejledningens enkelte dele.

Fra vejledningens s. 1:

Bekendtgørelsens foranstaltninger er indsatser, der i forlængelse af det pædagogiske arbejde er med til at skabe et trygt skolemiljø for både de enkelte elever og klassefællesskabet. Det skal understreges, at foranstaltninger over for elever ikke bør stå alene. Foranstaltninger udgør en reaktion, som kan være nødvendig af hensyn til fællesskabet, skolens undervisningsmiljø og elever, personalets velbefindende og eleven selv. Men det er ikke i sig selv en håndtering af de udfordringer, som ligger bag elevens handling eller adfærd. Derfor skal der altid følges op med dialog og om nødvendigt understøttende initiativer.

Danske Skoleelever forslår:

Bekendtgørelsens foranstaltninger er indsatser, der ikke bør iværksættes som første reaktion på uhensigtsmæssig adfærd. Det understreges, at foranstaltninger over for elever ikke bør stå alene. Foranstaltninger udgør en reaktion, som kan være nødvendig af hensyn til fællesskabet, skolens undervisningsmiljø og elever, personalets velbefindende og eleven selv. Men det er ikke i sig selv en håndtering af de udfordringer, som ligger bag elevens handling eller adfærd. Derfor skal der altid startes dialog og iværksættes understøttende pædagogiske initiativer.

Begrundelse:

I forlængelse af første overordnede bemærkning, forslås følgende ændring i bekendtgørelsen, for at sikre at bekendtgørelsens foranstaltninger ikke iværksættes som første reaktion. For elever, der bliver mødt af negative sanktioner som første reaktion, vil det efterfølgende pædagogisk arbejde være mindre virkningsfuldt, idet tilliden til de voksne allerede er brudt

Bemærkninger til anvisning omkring anvendelse – bekendtgørelsens § 3

Vi finder det som nævnt tidligere meget uhensigtsmæssigt, at vejledningen lægger op til, at pædagogik iværksættes efter de negative sanktioner, der er beskrevet i bekendtgørelsen, og dermed ikke som første skridt: *"En foranstaltning efter ordensbekendtgørelsen bør derfor altid følges op med samtaler og evaluering sammen (...)"* (Fra vejledningens s. 4 og 5). Vi finder det som grundlæggende problematisk, at sanktioner - som der ikke er skoleforskningsmæssigt belæg for, er virkningsfuldt – er mulige første iværksættelser.

Ydermere finder vi det problematisk, at der i evalueringen af en anvendelse af en sanktion skal være fokus på *"at eleven lærer af konsekvensen. Dermed kan man arbejde med at opbygge kompetencer til at håndtere konflikter og regulere sig selv, og undgå, at elevens læring, der følger med sanktioner, alene drejer sig om at undgå sanktionen."* Vi elever vil gerne understrege meget tydeligt, at det vil dreje sig om at undgå lignende sanktioner og ikke lære at håndtere konflikter, såfremt iværksættelser beskrevet i bekendtgørelsen iværksættes over for os. Vi mener derfor, at ikke at dette stykke, blandt flere, er retvisende for elevers reaktion på sanktioner.

Afslutningsvis vil vi opfordre til at Børne- og Undervisningsministeriet indkalder parterne i Sammen om Skolen til at få skrevet et nyt børnesyn frem i en ændret ordensbekendtgørelse.

Danske Skoleelever står til rådighed ved ønske om uddybelse af ovenstående. Kontakt formand@skoleelever.dk.

Med venlig hilsen,

Caroline Helene Hermansen

Formand for Danske Skoleelever

Til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

stuk.cf@stukuvn.dk

31. oktober 2024

Høringssvar vedr. ændring af ordensbekendtgørelsen og tilhørende vejledning

BUPL takker for muligheden for at afgive høringssvar ift. ændring af ordensbekendtgørelsen og tilhørende vejledning.

Som indledende bemærkning vil vi pointere, at der er brug for ressourcer og faglige kompetencer i det almenpædagogiske arbejde for at kunne imødekomme børnenes behov. Det er hér nøglen ligger, hvis vi vil lykkes med at skabe trygge og udviklende børnefællesskaber.

I Sammen Om Skolen har vi flere gange drøftet vigtigheden af et ressourceorienteret børnesyn og vi appellerer til, at ministeriet fastholder det fokus i arbejdet med ordensbekendtgørelsen samt vejledningen.

Konkret har vi ingen bemærkninger til de foreslåede ændringer af bekendtgørelsen.

Til de foreslåede ændringer af vejledningen har vi følgende kommentarer:

1. Punkt 26 om eftersidning: BUPL er bekymret over, at børnene – som en sanktion – skal kunne pålægges at udføre praktiske opgaver på skolen. Vi mener, det er udtryk for en pædagogisk tilgang, som ikke er forenelig med et moderne børnesyn. Praktiske opgaver, som f.eks. oprydning, betragter vi som noget, vi helt naturligt skal løse i fællesskab – og derfor er det ærgerligt at bruge det som en sanktion.

Vi ved, at børn gør det godt, når de kan, og at sanktioner hverken kan eller skal erstatte pædagogik. Børn, der opfører sig grænseoverskridende, har brug for hjælp, ikke straf. Vi så derfor hellere, at man helt sletter bekendtgørelsens § 7 om eftersidning.

2. Punkt 60-61 om akutpladser: I teksten omtales tilfælde, hvor eleven kun har brug for specialpædagogisk bistand i mindre end 15 skoledage. Vi har imidlertid svært ved at se, hvilke børn der kan være omfattet af målgruppen for specialundervisningsbekendtgørelsen, men kun i mindre end 15 dage. Det vækker bekymring, ift. hvordan reglen vil blive anvendt i praksis.

I BUPL er vi generelt bekymrede over, at børn uden varsel skal kunne tages ud af de fællesskaber, som de er en del af i skole og SFO. Det kan have negativ indvirkning på børns selvopfattelse og udvikling at blive udelukket fra fællesskabet. Det præciseres i teksten, at en akut indsats ikke må iværksættes som en sanktion overfor eleven, men det ændrer ikke på, at eleven kan opleve det således. Det er vigtigt at fastholde et fokus på, at eleven får den rette hjælp hurtigt – men på en facon der er forenelig med barnets behov.

3. Punkt 64 om forældreplæg: BUPL er grundlæggende modstander af tanken bag forældreplæg. Vi mener ikke, at det er realistisk at løse problemer med børns fravær eller adfærd ved at straffe forældrene økonomisk. Derimod kan det have modsat effekt, og det er da også flere gange konstateret, at reglen i barnets lov (tidl. serviceloven) bruges meget sjældent, fordi sagsbehandlerne vurderer, at det ikke er formålstjenligt. På den baggrund mener vi ikke, det er hensigtsmæssigt at fremhæve forældreplæg i vejledningen.

Øvrige bemærkninger:

BUPL vil gerne kvittere for, at man flere steder i teksten vil ændre "lærere" til "personale", Vi foreslår, at man ydermere ændrer formuleringen til "pædagogisk personale".

Det er samtidig positivt, at man i vejledningens punkt 1 præciserer, at det løbende pædagogiske arbejde skal skabe et trygt miljø. Vi bakker desuden op om punkt 8, som har fokus på det pædagogiske arbejde, elevernes kompetencer til at håndtere konflikter samt betydningen af de sociale fællesskaber. Jf. vores indledende bemærkning kræver dette arbejde både faglighed og ressourcer hos det pædagogiske personale i skole og SFO.

Afslutningsvist vil vi pointere, at vi ser frem til de kommende drøftelser om ændring af folkeskoleloven med henblik på præcisering af reglerne om magtanvendelse. I BUPL ser vi et stort behov herfor, idet det er vigtigt for både børn og voksnes retssikkerhed, at der er klare regler på området.

Børne- og Undervisningsministeriet
Departementet
aarjk@uvm.dk

Dato: 1. november 2024

Høringssvar til udkast til bekendtgørelse og tilhørende vejledning om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen)

Skole og Forældre takker for invitationen til at afgive høringssvar.

Helt overordnet er Skole og Forældre kritisk overfor det fokus, der i arbejdet med ordensbekendtgørelsen har været på at håndtere pædagogiske udfordringer med sanktioner og straf. Som vi – og forskere på området og i øvrigt praktisk taget alle andre med erfaring fra det konkrete arbejde med børn og unge – har påpeget, har en øget brug af sanktioner og straf som konsekvens, at man øger den adfærd, som man gerne vil af med.

Det er Skole og Forældres opfattelse, at den gældende ordensbekendtgørelse allerede indeholder sanktionsmuligheder i fuldt tilstrækkeligt omfang. Skole og Forældre har derfor været meget kritiske overfor ønsket fra politisk side om at udvide denne palette.

I forhold til det forelagte udkast noterer vi os dog med tilfredshed, at de værste tidsler, som er kommet frem i processen, ikke er taget med.

Helt generelt mener vi, som vi også tidligere har givet udtryk for, at det bør skrives ind i bekendtgørelsen, at skolelederen skal orientere skolebestyrelsen om væsentlige konflikter og om brugen af sanktioner på skolen, når der bruges hårde sanktioner som for eksempel omgående udelukkelse, og mindst en gang om året skal give en generel orientering om brugen af sanktioner.

Eftersidning

Skole og Forældre anser eftersidning for at være en forældet sanktionsmulighed, som bør afskaffes. Det er ganske enkelt uhensigtsmæssigt at tvinge et barn, som har svært ved at være i skolen, til at blive i skolen efter undervisningens ophør. Intentionen bør altid være, at et barn har lyst til at gå i skole, og her er brugen af ekstra skolegang som en straf decideret kontraproduktiv.

Vejledningens afsnit om oprydning eller andre aktiviteter i forbindelse med en eftersidning virker underligt specifikt i forhold til den mangfoldighed af pædagogiske aktiviteter, der kan være relevante. Det er især underligt at tage netop dette eksempel med, når der samtidig – hvad der er vigtigt at få med – gøres opmærksom på, at der ikke er hjemmel i bekendtgørelsen til at tvinge en elev til at deltage i oprydning mv.

Vi undrer os også meget over, hvad der ligger bag den ændrede forståelse af karakteren af denne sanktion i forhold til forvaltningsloven, som gør, at man pludselig ikke længere betragter beslutningen om at sanktionere med en eftersidning som en afgørelse i forvaltningsretlig forstand. Det, mener vi, er decideret forkert, og vi opfordrer derfor til, at man fastholder beskrivelsen i den eksisterende vejledning, som siger, at eftersidning er en afgørelse, hvorfor man skal følge processen for afgørelser.

Overførsel af eleven til anden undervisning på skolen i enkelte timer eller resten af dagen

Det er udmærket, at vejledningen gør opmærksom på, at undervisningen ikke nødvendigvis skal ske i en anden klasse, men også kan ske et andet sted, hvor der er en underviser, der kan undervise eleven. Det kan dog godt skrives tydeligere, at det er vigtigt, der er tale om reel undervisning.

Udelukkelse fra undervisningen

Skole og Forældre kan ikke tilslutte sig, at man fjerner den begrænsning i brugen af denne sanktion som siger, at udelukkelse normalt kan finde sted to gange inden for et skoleår, og kun i særligt grove tilfælde kan ske flere gange. Det åbner op for en øget brug af sanktionen, hvad der, som sagt i indledningen, er kontraproduktivt. Udelukkelse fra undervisningen skaber kløfter mellem eleverne og mellem skole og hjem. Skole og Forældre foreslår derfor, at de slettede ord "to gange og" og "flere gange og" genindsættes.

Overflytning af elever til en anden skole

Den nye formulering af denne, den mest vidtgående, sanktionsmulighed ændrer i Skole og Forældres optik ikke noget væsentligt. Men det er udmærket, at beslutningskompetencen er givet til kommunalbestyrelsen efter indstilling fra skolelederen. Præciseringen af, at de forpligtelser, den skole, som eleven overflyttes til, overtager, også gælder, uanset elevens forældre før overflytningen har benyttet det frie skolevalg, er udmærket.

Indhentelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning og evt. inddragelse af sociale myndigheder

Skole og Forældre undrer sig over, at man har slettet sætningen om, at specialpædagogisk støtte i videst muligt omfang bør foregå enten i skolen eller i tilknytning til det almindelige skolemiljø. Det forekommer at stride mod ønsket om inklusion og en skole, hvor flere kan trives og lære, som Skole og Forældre anser for at være en god målsætning.

Akutindsats til en elev med behov for en øjeblikkelig indsats i form af specialpædagogisk bistand

Det er udmærket, at vejledningen peger på mulighederne for en øjeblikkelig indsats efter § 5 i Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, og det er godt og vigtigt, at det er taget med, at en sådan indsats ikke er en sanktion, og at den er betinget af, at det skønnes, at barnet har behov for specialpædagogisk bistand. Her savner vi dog et afsnit om, at sådan en beslutning bør tages i samarbejde med både forældrene, eleven selv og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning.

Forældrenes ansvar og forældre pålæg

Uagtet, at Skole og Forældre ikke er tilhængere af den gældende bestemmelse i Barnets Lov om forældre pålæg, anerkender vi, at den er relevant at nævne i vejledningen. Vi er også tilfredse med, at der ikke – som der var tanker om i det forberedende arbejde – er givet yderligere kompetence til skolelederen i denne forbindelse, men blot henvises til, at skolelederen har mulighed for at inddrage de sociale myndigheder, som har kompetencen.

Hensynet til elever, der påvirkes negativt af andre elevers adfærd

Skole og Forældre mener, at det er berettiget at medtage i bekendtgørelsen, at hensynet til elever, der er negativt påvirket af en forseelse, skal medtages i beslutningen om at iværksætte en foranstaltning.

Det er også godt, at der i vejledningens tekst om dette hensyn henvises til undervisningsmiljølovens bestemmelse om, at alle elever har ret til et godt undervisningsmiljø, og at skolens leder har et ansvar for at sikre denne ret. Vejledningens nye afsnit, "Særligt om hjælp til elever, der påvirkes negativt af andre elevers adfærd", er overordnet set godt. Teksten indeholder en fin beskrivelse af skolens opgave i forhold til disse elever og til kommunikationen med deres forældre. Vi savner dog, at teksten her også siger tydeligt, at opgaven er den samme i forhold til de elever, der har udvist den

uhensigtsmæssige adfærd, som jo netop også har brug for at blive forstået og hjulpet til at fungere i fællesskabet, og som også har forældre, der har brug for klar kommunikation, som giver dem tillid til skolens håndtering og gør, at de er trygge ved at sende deres børn i skole.

Med venlig hilsen

Rasmus Edelberg

Formand for Skole og Forældre

Dir. tlf. 2327 0538

rae@skole-foraelldre.dk

Regitze Spenner Ishøj

Næstformand for Skole og Forældre

Dir. tlf. 2989 7267

rsi@skole-foraelldre.dk

København den 31. oktober 2024

Høring vedr. bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen samt vejledning

LOS takker for muligheden for at kommentere på forslag til ændring af bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen samt vejledning. LOS bemærker, at der er en tæt sammenhæng mellem de drøftelser, der lige nu pågår om bestemmelserne i voksenansvarsloven vedrørende magtanvendelser i forhold til børn og unge på behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, og bekendtgørelsen om fremme af god orden i folkeskolen. LOS anbefaler derfor, at der i forbindelse med ændring af bekendtgørelsen om fremme af god orden i folkeskolen koordineres tæt med det arbejde, der er i gang i tværministerielt regi i forhold til en eventuel udbredelse af magtanvendelsesreglerne til behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem, da der i den sammenhæng ligeledes drøftes en mulig ændring af magtanvendelsesbestemmelsen i bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen for at skabe ensartet regler om magtanvendelse på hele skoleområdet.

1. Generelle bemærkninger

LOS har en række generelle bemærkninger til bekendtgørelse og vejledning.

Først og fremmest bemærker LOS, at børnesynet i udkast til bekendtgørelse og tilhørende vejledning, herunder måden hvorpå eleverne omtales samt hvordan forståelsen for elevernes situation beskrives, virker forældet og langt fra det børnesyn, der er grundlæggende for bl.a. Barnets Lov. Flere steder i både bekendtgørelsen og vejledning fremstår teksten som procedurer i en personalehåndbog frem for en pædagogisk tilgang, der skal sikre alle børns tryghed. LOS anbefaler derfor, at man skriver bekendtgørelse og vejledning igennem med afsæt i et børnesyn, der modsvarer børnesynet og de rettigheder, børn har fået gennem Barnets Lov.

Flere steder i vejledningen anvendes begrebet *bør*. LOS finder, at disse *bør* skal udskiftes med *skal*. Dette hidrører eksempelvis:

- Vejledningens side 1, 4. afsnit, hvor det fremhæves, at foranstaltninger ikke *bør* stå alene. Man kunne med fordel skærpe dette, og erstatte *bør* med *må* for at sikre, at en foranstaltning altid efterfølges af en pædagogisk indsats både rettet mod den elev, en foranstaltning er iværksat over for, samt mod de øvrige elever og medarbejdere, der eventuelt har været en del af en hændelse.
- Vejledningens punkt 15, hvor der står "Skolen *bør* derfor bruge mildere og mindre indgribende foranstaltninger, hvis det er passende og rimeligt i forhold til det, eleven har gjort."
- Vejledningens punkt 20, hvor der står "Aftalt hjemsendelse *bør* altid følges op af dialog med elev og forældre om, hvad der har forårsaget elevens opførsel, samt hvordan skolen og eleven sammen kan forbedre situationen."

Det bemærkes som positivt, at der i bekendtgørelse og vejledning er et gennemgående fokus på digital adfærd, herunder på mulig digital mobning og digitale krænkelser.

2. Konkrete kommentarer til bekendtgørelse og vejledning

LOS har en række konkrete bemærkninger til bekendtgørelse og vejledning, der nedenfor angives i sammenhæng.

Det bemærkes i henhold til bekendtgørelsens § 1 samt vejledningens punkt 2, at der på behandlings- og specialundervisningstilbud, hvor bekendtgørelsen ligeledes gælder, ikke er skolebestyrelser men bestyrelser. Det anbefales derfor, at vejledningens punkt 2, s. 2 sidste sætning ændres til: *"Det er skolebestyrelsen eller bestyrelsen, der fastsætter skolens ordensregler og værdiregelsæt"*.

Det bemærkes i henhold til bekendtgørelsens § 3 samt vejledningens punkt 8-12, at der kan være situationer, hvor elevens adfærd skyldes en, måske uopdaget, diagnose, der fordrer, at eleven skal have hjælp og eller behandling på et specialundervisningstilbud eller et behandlings- og specialundervisningstilbud frem for at mødes med sanktioner. Det er afgørende, at man ikke overser dette behov, herunder behovet for udredning, i ønsket om at sanktionere og ændre enkeltelevs adfærd. Jf. her ligeledes kommentarer vedr. punkt 58 nedenfor.

Vejledningens punkt 20 vedrører blandt andet skolelederens mulighed for hjemsendelse af den samme elev flere gange. Det anføres her, at: *"Skolens leder bør i sådanne tilfælde overveje, om hjemsendelsen skal ledsages af socialpædagogiske indsatser."* LOS finder det problematisk, at det ikke tidligere i et forløb bliver krævet, at skolerne forholder sig til behovet for specialpædagogiske indsatser. Dette bør derfor indskrives som krav, ligesom det bør fremgå, at skolerne skal overveje, om eleven er i det rette skoletilbud, hvis en elev vurderes at være i mistrivsel, hvilket må være sandsynliggjort, hvis barnet af flere omgang er blevet sanktioneret i medfør af bekendtgørelsen.

LOS finder det endvidere problematisk, at det i vejledningen flere gange står beskrevet, at det ikke er et krav, at det noteres, hvad baggrunden er for en bestemt sanktion over for en elev, hvis der ikke er tale om en afgørelse i den givende situation, jf. eksempelvis pkt. 23.

Vedrørende punkt 26 finder LOS det problematisk, at årsagen til den pågældende adfærd ikke står angivet, men at det alene fremgår, hvordan den pågældende adfærd skal tackles, såfremt en elev træder ved siden af. LOS finder det problematisk, at vejledningen ikke har fokus på, hvordan man potentielt forebygger, at der skulle opstå lignende situationer. LOS finder det derudover væsentligt, at der eksisterer data internt på skolerne omkring håndteringen af sager med elever, da dette er en forudsætning for at kunne arbejde forebyggende.

Det bemærkes i henhold til vejledningens punkt 31, at *vold*, ved vurdering af, om elevens u hensigtsmæssige adfærd kan skyldes situationer i hjemmet, bør indgå sammen med misbrug, således at sætningen ændres til: *"... eller situationer i hjemmet, for eksempel forældrenes misbrug eller vold mod elev og/eller søskende eller forældre"*. Det bemærkes hertil, at forskning viser, at det er lige så traumatiserende for et barn at overvære vold mod en forælder eller søskende som selv at udsættes for volden. Det bemærkes endvidere, at man her bør være opmærksom på alle voldens former, herunder udøvelsen af psykisk vold. Da vold i hjemmet fremgår af vejledningens punkt 32, hvori der blandt andet henvises til problemer i hjemmet som vold i hjemmet, bør vold ligeledes fremgå i punkt 31. Det bemærkes herudover, at en mistanke om vold i hjemmet altid bør medføre en underretning, hvilket bør præciseres.

I henhold til vejledningens punkt 51 tydeliggøres det, at skolen ikke må inddrage forældre, hvis eleven ikke er underlagt forældremyndighed. Det fremgår herefter, at skolen hvor det er relevant, kan foreslå eleven at inddrage en forælder, kontaktperson eller lignende som støtte. Det anbefales, at dette skærpes, således at det for det første ikke er elevens men skolens ansvar at inddrage voksne, der har ansvar for barnet, samt at det tydeliggøres, at der her kan være tale om værge, plejeforældre eller kontaktpædagoger på børne- og ungehjem.

Vedrørende bekendtgørelsens § 17 og vejledningens punkt 55 bemærkes, at LOS finder det problematisk, at magtanvendelsesreglerne er reguleret i straffeloven gennem bestemmelserne for nødret og nødværge. At hjemlen til straffrihed skal findes i straffeloven, er uhensigtsmæssigt af flere årsager. Først og fremmest er det problematisk, at der gælder forskellige regler om magtanvendelse på skoleområdet. For anbragte børn, der går i skole på et specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem, gælder enkelte bestemmelser i lov om voksenansvar, mens de samme bestemmelser ikke gælder for klassekammerater, der bor hjemme, men er elever på samme specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem. Lovligheden af den samme magtanvendelse på enten et behandlings- og specialundervisningstilbud eller et specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem bliver på nuværende tidspunkt derfor vurderet på baggrund af forskellige lovgrundlag, hvilket er problematisk. LOS anbefaler derfor at reglerne på skoleområdet gøres ensartede. Derudover finder LOS det uhensigtsmæssigt, at straffeloven er rammen for magtanvendelser på skoler, der er underlagt ordensbekendtgørelsen, da dette skaber uklare rammer, da hensigten med bestemmelserne i straffeloven vedrører andre situationer. Der findes derfor ikke vejledende materiale til reglerne for det undervisende personale, der kan være med til at sikre elevernes og personalets retssikkerhed. Dette medfører ligeledes, at der ikke arbejdes forebyggende ift. magtanvendelser, ligesom det skaber uklarhed ved indberetning af magtanvendelser, herunder en bekymring for, at ikke alle magtanvendelser i henhold til ordensbekendtgørelsen indberettes.

Det er derfor LOS' anbefaling, at der på skoleområdet sker en harmonisering af reglerne om magtanvendelse både af hensyn til pædagogers og lærere, men vigtigst af alt for børnenes bedste. LOS anbefaler således, at man for det første inddrager indsigter fra den tværministerielle arbejdsgruppe vedr. magtanvendelse, der er nedsat på baggrund af den politiske aftale om bedre undervisning til anbragte og udsatte børn og unge. LOS anbefaler derudover, at håndtering af voldsomme situationer i skoler ikke reguleres i straffeloven men i lovgivning direkte vedrørende skoler, herunder bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen og voksenansvarsloven.

Vedrørende punkt 58 bifalder LOS anerkendelsen af, at en elev kan have behov for henvisning til udredning og et specialundervisningstilbud frem for anvendelse af foranstaltninger i henhold til bekendtgørelsen. LOS anbefaler dog, at det tilføjes, at man, ud over anvendelse af støtte med specialundervisning eller anden form for specialpædagogisk bistand, også kan skulle henvise eleven til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette er særligt vigtigt, da en elevs udadreagerende adfærd kan bunde i en uopdaget diagnose eller psykiske eller sociale vanskeligheder, som fordrer henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det bemærkes ligeledes, at der i vejledningens punkt 60-63 bør indskrives muligheden for henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud, der enten fremadrettet eller for en periode kan have den rette faglighed til at understøtte barnets faglige og personlige udvikling og trivsel. Ved ikke at sikre opmærksomhed på såvel behov for udredning som henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud risikerer man, at indsatsen alene bliver symptombehandling, samt at man ikke fremadrettet sikrer faglig og social trivsel hos det barn, der er udadreagerende i sin adfærd.

Vedrørende punkt 65 finder LOS det afgørende, at der ligeledes i vejledningen indskrives et fokus på støtte til den/de krænkede elever og/eller medarbejdere, således at der ikke skabes generel mistrivsel grundet hændelser med enkelte elever. VIVE har eksempelvis i oktober 2024 udgivet en undersøgelse om imødekommelse af særlige behov i skolen, hvor en af hovedkonklusionerne er, at det anbefales, at man ikke alene fokuserer på det enkelte barn men i højere grad på skolemiljøet¹. Ved ikke at fokusere på indsatser for de øvrige elever og/eller medarbejdere, herunder medarbejderes øgede kompetencer i at håndtere voldsomme situationer, vil man risikere, at flere elever kommer i mistrivsel.

LOS håber, at bemærkningerne vil medføre ændringer i udkastet til bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen og vejledning med henblik på at sikre faglig udvikling og trivsel hos børn. Ved yderligere spørgsmål kan politisk chef Trine Schaldemose kontaktes på tsc@los.dk

Med venlig hilsen

Mads Røge Clausen
Direktør

---

¹ "Særlige behov i skolen – en undersøgelse af forståelse, opdeling og organisering omkring og imødekommelse af særlige behov i skolen", Tegtmejer m.fl., VIVE 2024

Til Undervisningsministeriet

24. oktober 2024

Danmarks Lærerforenings høringssvar til forslag til ændringer i bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen

S2023-004131
D2024-417438

Der er Danmarks Lærerforenings overordnede vurdering at de foreslåede ændringer i bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen) samt den dertilhørende vejledning ikke i nødvendigt omfang giver de handlemuligheder foreningen ser behov for. Der mangler konkrete eksempler i vejledningen på, hvordan og hvornår lærernes må og skal gribe ind i forhold til elever, der er i opposition.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser i ordensbekendtgørelsen:

§ 1: Skolens leder oplyser ved hvert skoleårs begyndelse eleverne og forældrene om skolens ordensregler og værdiregelsæt.

Danmarks Lærerforening oplever ikke, at det sker i praksis, at skolelederen ved hvert skoleårs begyndelse oplyser eleverne og forældrene om skolens ordensregler. Det bør derfor præciseres i selve bekendtgørelsen og ikke alene i vejledningen, hvordan oplysningen skal ske. Punkt 2 i vejledningen i bekendtgørelsen bør således eventuelt skrives ind i selve bekendtgørelsen.

§ 2: Hvis en elev ikke overholder skolens ordensregler, værdiregelsæt eller i øvrigt almindelige normer for god opførsel, skal årsagen hertil søges afklaret gennem samtaler med eleven og forældrene med henblik på at bibringe forståelse for nødvendigheden af at overholde ordensreglerne m.v.

Danmarks Lærerforening mener, at det bør skrives ind i bekendtgørelsen, hvad normer for almindelig god opførsel er, således at det også i selve bekendtgørelsen fremgår, hvad der forventes af eleverne i forhold til god opførsel i skoletiden.

§ 3: Hvis en elev ikke overholder skolens ordensregler, værdiregelsæt eller i øvrigt almindelige normer for god opførsel, kan skolens leder iværksætte foranstaltninger over for eleven, jf. § 4.

stk. 2. Foranstaltninger kan anvendes ved elevens benyttelse af skolens tilbud, herunder skolefritidsordninger og undervisning i fritiden. Foranstaltninger kan endvidere anvendes ved elevens adfærd i fritiden, når denne adfærd, for eksempel digital adfærd på sociale medier, har

haft direkte indflydelse på god orden i skolen, herunder undervisningsmiljøet.

Danmarks Lærerforening mener, at det i forhold til digitale krænkelser bør skrives tydeligt ind i bekendtgørelsen, at digitale krænkelser begået mod både elever og lærere vil være en overtrædelse af skolens ordensregler.

Det bør præciseres, at skolens leder kan iværksætte foranstaltninger i henhold til § 4 over for eleven både, når der er tale om digitale krænkelser begået mod en lærer og mod andre elever, uanset om det er sket på skolen eller i fritiden.

Det bør samtidig præciseres i bekendtgørelsen, at det skal fremgå af skolens ordensregler, at man ikke må lyd- eller videooptage på skolen uden samtykke, så undgås mange sager om grænseoverskridende digital adfærd.

Alternativt skal det skrives ind i bekendtgørelsen, at det skal være obligatorisk, at regler for digital adfærd på skolen skal fremgå tydeligt af skolens ordensregler, og at reglerne skal være vedtaget af skolebestyrelsen, således at skolebestyrelsen er med til at formulere reglerne og dermed tager ejerskab for reglerne om digital adfærd.

Danmarks Lærerforening mener, at sætningen ”herunder undervisningsmiljøet” bør slettes, da digitale krænkelser altid vil have betydning for undervisningsmiljøet.

§ 4. Enhver beslutning om iværksættelse af foranstaltninger til fremme af god orden træffes på baggrund af en samlet vurdering af de konkrete omstændigheder. Foranstaltningen skal stå i rimeligt forhold til elevens forseelse og skal bl.a. vurderes i forhold til forseelsens grovhed, herunder hensynet til elever, der er negativt påvirket af forseelsen, elevens alder, eventuelle forudgående samtale, påtale og advarsel m.v., og om forseelsen er begået forsætligt eller uagtsomt m.v.

Danmarks Lærerforening mener, at der bør tilføjes ”og lærere” i følgende sætning ”herunder hensynet til elever og lærere, der er negativt påvirket af forseelsen”. Ordensbekendtgørelsen bør også sikre lærernes mulighed for at foretage god undervisning.

§ 5. Hjemsendelse resten af skoledagen

Ingen bemærkninger.

§ 6. Øvrige foranstaltninger, der kan bringes i anvendelse.

Ingen bemærkninger.

§ 7. Eftersidning

Ingen bemærkninger.

§ 8. Overførsel af eleven til anden undervisning på skolen.

Ingen bemærkninger.

§ 9. Omgående udelukkelse af eleven for resten af skoledagen.

En del lærere vil nok stå i en vanskelig afvejning af hensynet til den enkelte elev og hensynet til fællesskabet uden reelt at have handlemuligheder også i forhold til tilsynsforpligtelsen. Måske kunne vejledningen hjælpe med en tydeligere beskrivelse af lærerens handlemuligheder /pligt til at gribe ind.

§ 10. Udelukkelse af eleven fra undervisning i hele skoledage.

Ingen bemærkninger.

§ 11. Overflytning af en elev til parallelklassen.

Ingen bemærkninger.

§ 12. Overflytning af eleven til en klasse på tilsvarende klassetrin.

Ingen bemærkninger.

§ 13. Overflytning til anden skole.

Ingen bemærkninger.

§ 14. Udskrivning af en elev på 10. klassetrin.

Ingen bemærkninger.

§ 16. Tilbageholdelse af private genstande.

Ingen bemærkninger.

§ 17. Magtanvendelse

Der er ikke lagt op til ændringer i reglerne om magtanvendelse i ordensbekendtgørelsen. Danmarks Lærerforening har en forventning om, at det er fordi reglerne om magtanvendelse skal flyttes til folkeskoleloven, hvilket Danmarks Lærerforening er enig i bør ske hurtigst muligt.

Der er brug for klare regler om magtanvendelse indskrevet i selve folkeskoleloven. Dette skal ske med en udførlig vejledning på tilsvarende vis, som der er lavet til reglerne om magtanvendelse i voksenansvarsloven.

Samtidig bør ordet ”magtanvendelse” ændres i folkeskoleloven til ”fysisk indgriben”. Ordet ”magtanvendelse” hører ikke hjemme i folkeskolen. ”Fysisk indgriben” beskriver den omsorg og ansvarlighed, som lærerne viser, når de f.eks. forhindrer en farlig situation eller sørger for, at undervisningen kan gennemføres.

Der skal være en klar definition af, hvad magt/fysisk indgriben er i loven, og der skal fremgå af loven, at læreren har et vist skøn og en faglig vurdering i forhold til, hvad der var mest hensigtsmæssigt i situationen.

Der skal endvidere i folkeskoleloven være hjemmel til fysisk guidning, hvilket betyder, at en lærer vil kunne ”guide” en elev væk fra en situation af hensyn til eleven selv, f.eks. for at sikre dennes tryghed og værdighed eller af hensyn til andre elever i situationen. En lærer skal f.eks. kunne føre en elev til en anden

del af klasseværelset for at afslutte en situation, der opleves truende eller chikanerende for andre, eller kunne fratage en elev en genstand, der bruges til at obstruere undervisningen.

Det skal være lovpligtigt at udfylde et skema, som skal bruges til forebyggelse og efterfølgende dialog med forældre. Det skal ikke bruges til ansættelsesretlige sanktioner.

Der skal i forbindelse med reglerne i folkeskoleloven være et større fokus på dialog og samarbejde. Der skal være pligt til dialog mellem lærer, elev og forældre efter en magtanvendelse/fysisk indgriben har fundet sted, så der kan ske en læring af situationen og en lignende situation kan undgås. Det skal eventuelt være lovpligtigt, at der laves en handleplan.

Fysisk indgriben skal naturligvis være sidste udvej og derfor er det vigtigt, at skolerne arbejder forebyggende for at hindre, at hændelserne opstår.

Der bør indhentes inspiration fra den nye norske lovgivning, hvor det er vedtaget, at lærerne kan bruge fysisk indgriben for at afværge skade på personer eller ejendom, eller når det er nødvendigt for at hindre, at elever forstyrrer undervisningen eller kommer med verbale angreb/udsætter en person for psykiske krænkelser.

§ 18. Inddragelse af social eller psykologisk bistand.

Det bør præciseres, hvordan vil man sikre, at skolerne har ressourcer og kapacitet til at iværksætte en akut specialpædagogisk indsats uden PPV, og en beskrivelse af, hvordan disse indsatser blive evalueret.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Teglholmsgade 1
2450 København SV

28. oktober 2024

ATT: stuk.cf@stukuvvm.dk

Skolelederforeningen takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. ændringer i Bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen og dertilhørende vejledning.

Indledningsvist ønsker vi at gentage vigtigheden af at investere i høj kvalitet i dagtilbud og skole, da rammer, vilkår og ressourcer har en afgørende betydning for at sikre deltagelsesmuligheder samt tilbyde børn og unge et miljø, der muliggør meningsfulde fællesskaber og udvikling af faglige, sociale og selvregulerende evner. En solid pædagogisk platform, der understøtter et anerkendende og ressourceorienteret børne- og ungesyn, er en stærk beskyttelsesfaktor mod mistrivsel. Når kompetente undervisere og pædagoger lykkes med at se bag om elevers uhensigtsmæssige adfærd og har mulighed for at tilbyde rettidig støtte, vil brugen af sanktioner mindskes.

Vedr. Bekendtgørelsen.

Hensynet til elever, der er blevet udsat for grænseoverskridende adfærd, er skrevet frem i § 4: Vi bifalder, at bekendtgørelsen tager hensyn til elever, der er negativt påvirket af forseelsen, men ønsker i den forbindelse at påpege en risiko for, at denne fremskrivning kan bruges af forældre som argument for at få en bestemt elev flyttet fra klassen.

Brug af eftersidning er bevaret: Vi er af den opfattelse, at eftersidning ikke tjener et pædagogisk formål og derfor bør udgå fra bekendtgørelsen og vejledningen.

Eftersidning er et levn fra en tid, hvor skyld og skam blev pålagt eleverne, men i dag ved vi fra forskning, at skyld og skam har en negativ indvirkning på identitetsudvikling og kan skabe varige psykologiske problemstillinger.

Der er indarbejdet et forslag til en forenkling af reglen om overflytning af en elev fra en skole til en anden i § 13, stk. 2 og 3: Vi støtter forslaget om, at

kommunalbestyrelsen i særligt grove tilfælde eller gentagelsestilfælde efter indstilling fra skolelederen kan træffe beslutning om, hvorvidt overflytning skal finde sted, og i bekræftende fald til hvilken skole overflytning af eleven skal ske. Dog vil vi kraftigt anmode om, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at anvise nye handlemuligheder, der lever op til undervisningslovens bestemmelser om retten til et godt undervisningsmiljø, hvor undervisning kan foregå sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, i de tilfælde hvor kommunalbestyrelsen omgør skolelederens beslutning ved at afvise en overflytning. Dette bør eksemplificeres i vejledningen.

Magtanvendelse fremstår uændret: Vi er optaget af, at antallet af magtanvendelser mindskes, da det ofte opleves grænseoverskridende for eleven, og da undervisere og lederes retssikkerhed bringes i fare. Vi opfordrer derfor til følgende:

- at undervisere og ledere i skolen får mulighed for på mere nænsom vis at hjælpe en elev ud af en konfliktskabende situation ved at anvende fysisk guidning - en fysisk kontakt, som eleven ikke modsætter sig. Fysisk guidning er fx når en underviser lægger en hånd på elevens skulder, og uden modstand fører eleven til et andet sted, hvor eleven kan berolige sig selv og gøre brug af andre mennesker til beroligelse, hvorved arousal og affekt reguleres.

- at PPR-medarbejdere er til rådighed til at give undervisere og/eller ledere i skolen supervision i forlængelse af brug af magtanvendelse, så forebyggelsesstrategier etableres eller justeres.

Vedr. Vejledning til bekendtgørelsen.

Overordnet set ønsker vi at gentage vigtigheden af at anvende et anerkendende sprogbrug, der afholder sig fra internaliserende formuleringer, som gør eleven til ejer af og ansvarlig for problemstillinger. Fx ”elevens kompetencer til at løse sine konflikter”, ”afhjælpe en elevs problemer” eller ”løsning af barnets eller den unges problemer”. Vi opfordrer i stedet til at anvende eksternaliserende formuleringer, der tager højde for, at problemet ikke bor i eleven, men kan være forårsaget af omgivelserne, rammerne mv.

Indledningen: Hyppigheden af chikane, trusler om vold og vold er forholdsvis høj i folkeskolen sammenlignet med andre arbejdspladser, hvilket betyder, at bekendtgørelsen oftest bringes i anvendelse for at skabe sikkerhed på skolen. Vi ønsker derfor sætningen ”Man kan som skoleleder komme i den situation, at man finder det nødvendigt at anvende sanktioner overfor enkeltelever for at kunne varetage fællesskabets interesse.” udvidet med ”, herunder sikkerheden.”

Sammenhængen mellem ordensbekendtgørelsen og undervisningsmiljøloven tydeliggøres igennem hele vejledningen: I henhold til stk. 4 opfordrer vi til at udvise tillid til, at skolen og skolens medarbejdere i samarbejde med forældre og skolebestyrelse kan håndtere de problemer i det psykiske undervisningsmiljø, som måtte opstå. Det er vores erfaring, at høj kvalitet og en solid pædagogiske platform er et stærkere redskab til at skabe et godt undervisningsmiljø, end tidskrævende regler om handlingsplaner med tidsfrist, der fjerner undervisere og ledere fra kerneopgaven.

Hvornår kan foranstaltninger anvendes – bekendtgørelsens § 3: Vi er uforstående overfor fremstillingen af, at opfølgende samtaler og evaluering skal have fokus på, at eleven lærer af konsekvensen. Vi opfordrer til, at bekendtgørelsen og vejledningen understøtter et anerkendende og ressourceorienteret børne- og ungesyn. Skolens medarbejdere og samarbejdspartnere arbejder ud fra et helhedsorienteret perspektiv, hvilket betyder, at de forholder sig nysgerrigt og mentaliserende til elevens oplevelse af samspillet og den gensidige påvirkning mellem individet og dets omgivelser, samt søger at finde løsninger omkring eleven, som kan have en positiv indvirkning på elevens tilegnelse af læring og mestringsstrategier.

Der er udarbejdet et afsnit om skolelederens mulighed for at iværksætte en akut indsats for elever, der har behov for en øjeblikkelig specialpædagogisk indsats:

I Skolelederforeningen er vi optaget af at finde løsninger til gavn for den enkelte elev og tager derfor afstand fra muligheden for at oprette akutskoler et sted i kommunen, som benyttes systematisk, når elever udviser udadreagerende adfærd og har behov for en øjeblikkelig indsats i form af specialpædagogisk bistand. Når en elev udviser udadreagerende adfærd, skal vi som professionelle forholde os undersøgende til, hvad eleven forsøger at kommunikere. Vi skal anvende en helhedsorienteret tilgang, hvor de arenaer, som eleven indgår i, belyses med henblik på at nuancere udfordringsbilledet, samt få øje på og gå på opdragelse i de situationer, hvor eleven lykkes. Vi har forståelse for, at der midlertidigt kan være behov for at tilbyde eleven andre rammer i denne forbindelse.

SFOén rolle er tydeliggjort: Vi finder det positivt, at pædagoger og SFOén er medtaget i vejledningen. Der bør dog være en opmærksomhed på, hvorvidt brugen af SFOéns lokaler til at føre tilsyn, er hensigtsmæssigt for de andre børn i de tilfælde, hvor bekendtgørelsen er bragt i anvendelse for at skabe sikkerhed.

Der er udarbejdet et nyt afsnit om forældrenes ansvar for elevernes adfærd, når de er i skole: Vi er positivt stemte overfor, at forældreansvaret bliver tydeligere i vejledningen, da der i nogle tilfælde kan være behov for at bede forældre bidrage til at skabe den ønskede forandring, jf. at arbejde helhedsorienteret. Dog har vi en bekymring for, hvorvidt det at straffe forældre økonomisk kan ramme en gruppe af forældre, som i forvejen befinder sig i komplekse vanskeligheder og oplever det svært at skabe gode opvækstvilkår for deres børn og unge.

Med venlig hilsen

Claus Hjortdal

**Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet**

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
post@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2024 - 7157

Doknr.
931223

Dato
30-10-2024

**Svar på høring vedrørende udkast til ny bekendtgørelse om fremme af
god orden i folkeskolen samt vejledning**

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har ved e-mail af 27. september 2024 anmodet Social- og Boligministeriet om eventuelle bemærkninger til udkast til ny bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen samt vejledning.

Social- og Boligministeriet har følgende bemærkninger til høringen:

Det kan overvejes, at overskriften til § 17 i ordensbekendtgørelsen ændres fra "Magtanvendelse" til "Nødret og nødværge", således at overskriften ikke foranlediger til at fortolke bestemmelsen som en egentlig hjemmel til magtanvendelse, idet der er tale om en straffefrihedsbestemmelse ved magtanvendelse, som det også er tydeliggjort i de fremsendte ændringer til vejledningens pkt. 55 om § 17.

Derudover bør der i vejledningens pkt. 64 (i sidste afsnit) stå "kommunen" i stedet for "de sociale myndigheder".

Med venlig hilsen
Pernille Leth
Center for Jura og Internationale Opgaver

Fra: [Helle Stolberg Klausen](#)
Til: [Center for Folkeskole](#)
Emne: To input til bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen. Fra Helle S. Pedersen
Dato: 27. oktober 2024 11:40:55

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.

Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede dokumenter, som ikke er sikre, medmindre du stoler på afsenderen.

Til STUK,
Tak for man kan komme med høringsvar.

Først og fremmest vil jeg skrive der er mange gode tiltag i den nye bekendtgørelse.

Dog er der to ting, som jeg vil opfordre jer til at sætte fokus på.

Jeg arbejder som lærer og vejleder på en skole i København. Jeg har været lærer i 18 år.

1) Det vil være en god mulighed for at få klarlagt større tydelighed om blandt andet fysisk guidning for lærerarbejdet, så man ikke kan blive klandret for at have skubbet/slået når man bare har foretaget en nænsom fysisk guidning. Man kan med fordel lade sig inspirere af voksen-ansvarsloven.

Som det er nu må lærere faktisk ikke røre deres elever ved f.eks. et knus. Lærere må ikke fører eleverne fysisk tilbage på sporet. Ved f.eks. at tage om skuldrene (stille selvfølgelig) og dreje dem lidt mod det fælles fokus. Det virker nogle gange bedre, så man ikke skal bruge stemmen, da det kan lave en konflikt.

Men det må man ikke som reglerne står skrevet nu.

Der har været sager, hvor lærere er kommet i vanskeligheder, så kan du forsøge at gøre opmærksom på dette?

2) Udover det, så er der en bekymring om det skrevne omkring bl.a. straf, udelukkelse og eftersidning.

Der er en udfordring med meget udadreagerende elever, hvor andre elever føler sig truet. men det har aldrig været godt for et barns udvikling at blive udelukket eller at skulle sidde som straf. Det skal bygges ind i en pædagogisk kontekst, så barnet stadig kan komme videre.

Med venlig hilsnen
Helle Stolberg Pedersen
Danhaven 44, 2500 Valby
tlf. 61279131

Styrelsen for undervisning og kvalitet
Teglholmsgade 1
2450 København SV

Dato: 31. oktober 2024

Høring over udkast til bekendtgørelse og tilhørende vejledning om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen)

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har af 27. september 2024 sendt udkast til bekendtgørelse og tilhørende vejledning om fremme af god orden i folkeskolen i høring.

UNICEF Danmark er positive over, at vejledningen understreger, at et godt undervisnings- og læringsmiljø er ét, der er trygt for alle. Og at vejledningen skaber en sammenhæng mellem gode, trygge fællesskaber og undervisningsmiljølovens mobbebestemmelser i udarbejdelsen af anti-mobbestrategi og handleplaner.

Omvendt er vi kritiske overfor, at foranstaltninger i form af sanktioner og eksklusion er en effektiv måde at skabe et trygt skolemiljø og -fællesskab for alle. Tværtimod peger forskning på, at hjemsendelser, tvungne skoleskift og at sende elever uden for døren ikke virker, og tilmed kan skabe endnu mere uro i klassen.

I UNICEF Danmark er vi særligt opmærksomme på, at stramningerne og sanktionerne kan ramme socialt skævt, så elever, der i forvejen befinder sig i udsatte positioner, bliver hjemsendt til et dysfunktionelt og utrygt hjem. Hjemsendelse bør derfor være meget grundigt fagligt vurderet ud fra barnets bedste interesse.

Utidssvarende børnesyn

Vi sendte for nylig sammen med en række andre børneorganisationer – herunder Red Barnet, Danske Skoleelever og Børnerådet – et åbent brev til ministeren, hvor vi argumenterer for, at stramningen strider mod et tidssvarende børnesyn, og ikke kommer til at hjælpe børn og unge på den måde, det er tiltænkt. Bekendtgørelsen indfører et børnesyn, der ikke harmonerer med folkeskolens formålsparagraf og er helt ude af trit med den forskning og det børnesyn, som bør gennemsyre skolens kultur og praksis.

UNICEF Rettighedsskoler arbejder blandt andet med et moderne, rettighedsbaseret børnesyn, hvor elevernes perspektiver og medbestemmelse er grundprincipper. På Rettighedsskolerne ser vi dokumenteret positiv effekt på elevernes oplevelse af tryghed og medbestemmelse sammenholdt med data fra de nationale trivselsmålinger. Lad os bruge forskning og de gode erfaringer på

Rettighedsskoler og andre gode pædagogiske eksempler på, hvordan vi undgår at gøre eleven og familien til problemet og i stedet arbejder systematisk og målrettet med elevfællesskaber.

UNICEF Danmark har på den baggrund følgende anbefalinger og bemærkninger til bekendtgørelsen og den tilhørende vejledning:

ANBEFALINGER

UNICEF Danmark anbefaler, at børne og undervisningsministeriet:

- Udskyder lovbehandlingen af ordensbekendtgørelsen og indkalder parterne i 'Sammen om Skolen' og børnefaglige eksperter til at formulere et tidssvarende børnesyn i en ændret ordensbekendtgørelse.
- Prioriterer øremærkede ressourcer til undervisningspersonalets arbejde med at udvikle anerkendende og inkluderende pædagogiske tilgange og praksisser til håndtering af voldelig og uhensigtsmæssig adfærd.

Med venlig hilsen

Kristina Helland Strandby
Chef for børns rettigheder og inddragelse, UNICEF Danmark
Mobil: +45 61 33 75 41
Mail: kstrandby@unicef.dk

KL's høringssvar til høring om justering af bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen og tilhørende vejledning

KL modtog den 27. september 2024 høring om udkast til ændring af orden-bekendtgørelsen og tilhørende vejledning om fremme af god orden i folkeskolen.

KL tager forbehold for politisk behandling af høringssvaret.

Ordensbekendtgørelsen

KL støtter den foreslåede ændring til bekendtgørelsen, hvor beføjelsen til at beslutte om og hvorhen en elev i særligt grove tilfælde eller gentagelsestilfælde skal flyttes, henlægges til kommunalbestyrelsen, når en skoleleder indstiller hertil. Ændringen betyder, at det i disse tilfælde bliver muligt at handle hurtigere i særligt bekymrende situationer.

KL opfatter tilføjelsen til, hvilke elementer en sanktion skal stå i rimeligt forhold til, som en tilføjelse, der betoner, at skolen skal sikre et godt og trygt undervisningsmiljø, og at det i sagens natur også vil omfatte elever, som er negativt påvirket af en forseelse.

KL noterer sig, at der i bekendtgørelsen herudover alene er foretaget redaktionelle ændringer.

KL bemærker, at det pædagogiske arbejde på skolen, herunder særligt det forebyggende, har en helt afgørende betydning ift. udviklingen af stærke fællesskaber og kvaliteten af det samlede undervisningsmiljø.

Vejledning til bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen

Det er KL's vurdering, at de foreslåede ændringer bidrager til forståelsen af de muligheder, som bekendtgørelser rummer. KL vurderer videre, at vejledningen i øvrigt understøtter klarhed og rammer for, hvordan og hvornår bekendtgørelsens bestemmelser er relevante at bringe i anvendelse, fx som det er tilfældet i punkt 12 om digital grænseoverskridende adfærd.

Det er også positivt, at det pædagogiske arbejde flere steder i vejledningen er yderligere betonet. Det gælder fx som anført under punkt 8, hvor det fremgår, at man skal holde sig for øje, om en pædagogisk tilgang fastholder eller forandrer en elevs kompetencer til at løse sine konflikter. KL opfordrer til, at det fremgår, at der samtidig skal være opmærksomhed på en konflikts mulige relation til undervisningsmiljøet, herunder af enten social eller undervisningsmæssig karakter. KL vurderer, at der vil være nyttig læring, som kan udledes heraf for øvrige evt. involverede elever eller klassefællesskaber som helhed.

Dato: 14. oktober 2024

Sags ID: SAG-2024-04137
Dok. ID: 3504205

E-mail: ASHE@kl.dk
Direkte: 3370 3151

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

Det vil være hensigtsmæssigt at arbejde videre med, hvordan man kan styrke mægler- og konflikthåndteringsmulighederne, fx lokalt, herunder med inddragelse af erfaringer fra DCUM med konflikthåndtering i mobbesager. Ligeledes peger KL på, at man kan finde inspiration i procedurer og retningslinjer, som anvendes inden for antimobbeindsatserne. KL vurderer det derfor også positivt, at vejledningen er udbygget m.h.t. henvisninger til undervisningsmiljølovens bestemmelser og med eksempler på aktiviteter og tilgange, som kan bidrage til at imødegå et udfordret undervisningsmiljø. Tilsvarende gælder beskrivelserne under punkt 65, herunder det pædagogiske arbejde med at give eleverne handlemuligheder til at imødegå tilsvarende situationer og med konfliktløsningsredskaber m.h.p. på at genoprette et godt undervisningsmiljø og for at undgå, at en konflikt fortsætter.

KL bemærker desuden, at vejledningen er udbygget med beskrivelser af mulighederne fastsat i bekendtgørelse om specialundervisning om anvendelse af akutindsats for en elev enten på elevens egen skole, eller ved kommunalbestyrelsens henvisning til en anden skole, og at vejledningen betoner, at indsatsen alene kan bringes i anvendelse, hvis det skønnes, at barnet har behov for en specialpædagogisk indsats.

KL er enig i at betone inddragelsen af forældre og af forældres ansvar, men gør samtidig opmærksom på, at pålæg og sanktioner, herunder i form af fratagelse af børneydelse, sjældent vil være et virksomt redskab. Derfor bør betoningen efter KL's opfattelse i vejledningen i højere grad være knyttet til, hvordan skolen kan komme i dialog med disse forældre og på redskaber til, hvordan skolen bedst sætter forældrene i stand til at bistå deres børns udvikling i den retning, som skolen anviser.

Under vejledningens punkt 16, andet afsnit, fremgår, at skolens leder og skolebestyrelsen har pligt til at sikre elevernes ret til et godt undervisningsmiljø. Sætningen efterfølges af en bemærkning om, hvad skolelederen er forpligtet på. KL anbefaler, at skolebestyrelsens rolle eller forpligtelser tilsvarende anføres.

KL opfordrer til, at vejledningens punkt 22 og 23 konkretiseres, så det fremgår, i hvilke af bekendtgørelsens handlemuligheder i § 6 det forudsættes, at der træffes afgørelser, og i hvilke der er tale om faktisk forvaltningsvirksomhed.

KL opfordrer også til, at vejledningen suppleres med afsnit om, hvad og hvordan man som skole og forvaltning kan kommunikere i sager med personfølsomme oplysninger, hvor ordensbekendtgørelsen har været bragt i anvendelse i forbindelse med grove tilfælde af grænseoverskridende adfærd. Behovet for klarhed og handlerum omfatter også kommunikation med andre end dem, som er direkte involveret i en hændelse, fx forældregrupper på en skole.

KL opfordrer endvidere til, at punkt 56 om magtanvendelse styrkes via yderligere vejledning om og eksempler på acceptabel magtanvendelse.

Dato: 14. oktober 2024

Sags ID: SAG-2024-04137
Dok. ID: 3504205

E-mail: ASHE@kl.dk
Direkte: 3370 3151

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

KL anbefaler også, at justeringen i vejledningen, hvor *lærere* erstattes til *undervisende personale*, ændres til *personale*, idet også teknisk og administrativt personale kan være omfattet af den type hændelser, som vejledningen vedrører.

Sluttelig anbefaler KL, at vejledningen suppleres med et afsnit om, hvordan værdiregelsættet, til forskel fra ordensbekendtgørelsen, kan bringes i anvendelse over for andre end eleverne. Således kan værdiregelsættet og skolebestyrelsens principper benyttes i rammesætningen af og samarbejdet med skolens forældre, fx i tilfælde hvor det er hensigtsmæssigt eller nødvendigt at imødegå forældres adfærd og tone på Aula, ved forældremøder mv.

Redaktionelle bemærkninger

KL vedlægger for en ordens skyld to redaktionelle bemærkninger til vejledningen.

Sidste linje under punkt 15 – her står værdisæt. KL formoder, at der skal stå værdiregelsæt.

Under punkt 60 første linje i næstsidste afsnit står "skolen" – her skal stå "skole".

Med venlig hilsen
Peter Pannula Toft
Børn og Skolechef
KL's Kontor for Børn, Unge & Folkeskole

Dato: 14. oktober 2024

Sags ID: SAG-2024-04137
Dok. ID: 3504205

E-mail: ASHE@kl.dk
Direkte: 3370 3151

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3

26. oktober 2024

Høringssvar til bekendtgørelse om fremme af god opførsel i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen) med tilknyttet vejledning

Børnesagens Fællesråd takker for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet til ændring af ordensbekendtgørelsen med tilknyttet vejledning.

Overordnet mener Børnesagens Fællesråd, at ændringerne bygger på et børnesyn, som er utidigt og uhensigtsmæssigt set i forhold til viden om børns adfærd. Der anlægges et skærpet perspektiv på det enkelte barn som problemskaber og årsag til uroen, og løsningen bliver at tilpasse barnet ved at få det til at "rette ind". Men ofte skal årsagen findes i rammevilkårene og dybereliggende mistrivsel, og de foreslåede skærpede sanktionsmuligheder vil få det enkelte barn til at fremstå forkert og opleve eksklusion og mindreværd. På længere sigt bliver det sværere for dem at få en plads i fællesskabet, som de kan trives i og udvikle sig fra. Hvis lovændringerne vedtages, kan det derfor i værste fald forårsage mere alvorlige konflikter og problemer.

Børnesagens Fællesråd hilser velkommen, at der rettes et fokus på hensynet til de børn, der rammes af uhensigtsmæssig adfærd i skolen. Det er godt, at dette fokus skrives frem i bekendtgørelsen, fordi det selvfølgelig altid bør være en prioriteret opgave, at alle børn får optimale vilkår for god trivsel og læring i skolen. Dog medvirker ændringerne til at fjerne fokus fjernes fra de ramme-mæssige vilkår i folkeskolen, som i vid udstrækning forårsager udfordringerne, og hvorvidt der kunne være andre pædagogiske og normeringsmæssige løsninger på dette. Vi mener derfor i stedet, fokus bør rettes mod en tidlig og systematisk forebyggelse – ikke på skærpede sanktioner, som vil få udfordringerne til at vokse.

Konkrete bemærkninger

Genoprettende praksis

Vi ved fra erfaringer med metoden "Genoprettende praksis", at det kan være relevant og have gavnlige effekter for et barn at medvirke til oprydning efter rod eller udbedring af skader efter hærværk. Men en klar forudsætning for at opnå den ønskede effekt er, at det sker i en god dialog med barnet og forældrene og på en måde, og at det ikke sker på en måde, hvor barnet udstilles og ydmyges. Det bør derfor tydeliggøres, på hvilken måde dette skal ske.

Handlingsplan mod mobning

Børnesagens Fællesråd hilser velkommen, at der er et krav om en handlingsplan mod mobning, der skal lægges fast allerede ti arbejdsdage efter, at skolen har konstateret, at der er problemer med mobning. Ydermere er der en god beskrivelse i vejledningen af, hvad en sådan plan kan indeholde. De oplyste 11 punkter fokuserer bl.a. på kontekst og på generelle forhold i klassen og miljøet på skolen. Det er et konstruktivt og vidensbaseret fokus, som man med fordel kan læne sig op ad i den øvrige revision af bekendtgørelsen.

Børns digitale liv

Vi kan også tilslutte os, at der kommer et skærpet fokus på børnenes liv på nettet. Det optager en stor del af børnenes liv i dag, og det er derfor også et af de steder, hvor der kan skabes alvorlige problemer for enkelte elever og for børnenes fællesskab. Det er derfor vigtigt, at det får plads i diskussionen om, hvordan man kan sikre en god skoledag for alle børn.

Forældresyn og -pålæg

Ændringerne i bekendtgørelsen rummer et uhensigtsmæssigt syn på forældrene. Vi kan tilslutte os ønsket og hensigten om bedre inddragelse af forældrene og samarbejde med dem. Det vil ofte føre til lettere problemløsning, og det kan forebygge, at konflikter spidser til. Vi er derfor uforstående over, at bekendtgørelsen lægger op til, at det kan ske med forældre pålæg efter Barnets Lov. Forældre pålæg er en konfliktoptrappende sanktion, som fra praksis har vist sig svær at anvende hensigtsmæssigt, og som ofte ikke får den ønskede effekt. Det anvendes af samme årsag kun sjældent på det sociale område i dag.

Der er intet forskningsmæssigt belæg for, at det som metode er brugbart at forsøge at disciplinere forældre til at disciplinere sine børn – slet ikke forældre til børn med svære udfordringer. Det kan derimod forårsage en distance og spænding mellem forældrene og skolen og forældrene og barnet, som kun får den negative udvikling til at tage til i styrke. Ydermere er instrumentet tungt og bureaukratisk at arbejde med, idet skolen er afhængige af familieafdelingen for at få iværksat pålægget. Vi vil på det kraftigste opfordre til, at forslaget om dette fjernes, og at vægten lægges på forebyggende tiltag, at kulturen for fællesskaber i skolen styrkes og at forældre inddrages i et samarbejde med lærere og pædagogisk personale for at sikre, at alle voksne omkring barnet arbejder sammen om dets og fællesskabets trivsel.

SFO'ernes rolle

Flere steder i vejledningen peges der på SFO'en som et sted, et udelukket barn kan sendes hen i kortere eller længere tid. Det kan bekymre os, da SFO'en i dag netop udgør et trygt og præstationsfrit sted for børnene, som ikke bør forbindes med straf og et sted, man som barn sendes hen for opbevaring efter uhensigtsmæssig adfærd.

Specialpædagogisk dobbeltrolle

Den specialpædagogisk bistand ikke må blive opbevaring af elever, som man akut ønsker at få væk fra klassen og fællesskabet for at skabe ro. Tilsvarende som SFO'en må sådan en støtte ikke udvikle sig til en sanktion til de elever, som er udfordret på forskellig vis. Desværre fremstår det sådan til slut i vejledningen, selvom det nævnes, at øjeblikkelig specialpædagogisk bistand ikke må iværksættes som sanktion. Det er dermed vigtigt med en præcision af, på hvilken måde støtten bør iværksættes.

Med venlig hilsen

Pernille Gry Petersen
Generalsekretær